VAPAUS

Ilmestyy tiistaina ja torstaina
Perustettu 1917

Canadan suomalaisten itsenäinen työväenlehti

Second class mail registration No. 1076 — VAPAUS, 102 Elm Street West, Sudbury, Ontario

No. 89 — Vol. LIII vuosikerta — Sudbury, Ont. — Torstai, syysk. 25 p. — Thursday, Sept. 25, 1969

USA vaikeuttaa rauhaa -- arabimaat

Egypti ei pidä miehitysalueiden palauttamista neuvottelujen ehtona — Ranska toivoo sopua Neuvostoliiton ja Kiinan välille — Nigerian ja Vietnamin taistelut olisi saatava päätökseen

United Nations. — Kolmen arabimaan edustajat ovat YK:ssa ilmaisseet vakaumuksensa siitä, että Yhdysvaltain Israeli-mielisyys vaikeuttaa keski-idän ongelman ratkaisua".

Jordania esitti tällaisen katsantokannan maanantaina, Sudan tiistaina ja Egypti heti sen jälkeen.

Arabimaat hylkäävät päättävästi Israelin ulkoministeri Abba Ebanin uudelleen esittämän vaatimuksen, että keski-idän ongelmat on ratkaistava välittömien neuvottelujen avulla Israelin ja arabi maiden välillä. Toisaalta Egyptin edustaja sanoi tiistaina, että arabimaat eivät vaadi kaapattujen alueiden palauttamista neuvottelujen ennakkoehtona.

Samaan aikaan kun arabimaiden valtuutetut pitivät puheitaan YK:n yleisistunnossa, Britannian ulkoministeri Michael Stewart ilmaisi haastattelutilaisuudessa käsityskannan, että keski-idän suurimpana vaarana on yhä se jos Israel ja sen naapurit jäädyttävät asenteensa nykyiselleen.

Egyptin ulkoministeri Mahmoud Riad sanoi yleisistunnossa, että Yhdysvaltain Israelille antama sotilaallinen ja poliittinen tuki vaikeuttaa "keski-idän rauhaa".

Hän kehoitti Yhdysvaltoja omaksumaan YK:n peruskirjan ja Amerikan omien julistusten mukaisen keski-idän ohjelman.

"Huolimatta siitä kuinka paljon sotilaallista avustusta Israel saa, se ei voi koskaan tukahduttaa arabimaiden kansojen tahtoa menetettyjen alueitten palauttamiseksi", sanoi puhuja.

SCHUMANN VETOSI SUURVALTOIHIN

Ranskan ulkoministeri Maurice Schumann kehoitti suurvaltoja työskentelemään keskeytymättä keski-idän ongelman ratkaisemiseksi.

Sen lisäksi hän kehoitti Neuvostoliittoa ja Kiinaa seuraamaan Euroopan maiden esimerkkiä ja luopumaan vihamielisyyksistä rauhanomaisen rinnakkaiselon hyväksymisen merkeissä.

Vaatien Vietnamin sodan lopettamista ulkoministeri Schumann sanoi Ranskan toivovan kiihkeästi Nigerian ja Vietnamin taistelujen loppumista.

T. C. Douglas moitti NATO-kustannuksia

Victoria, B. C. — NDP:n kansallinen johtaja T. C. Douglas sanoi täällä alkuviikolla, että Canadan ydinvoimalentojoukkojen Euroopassa edelleen pitäminen tarkoittaa toista kolme vuotta kestävää tarpeetonta varojen haaskaamista.

Kaikki sotilasasiantuntijat myöntävät, että nämä joukot ovat hyödyttömiä, sanoi Douglas puhuessaan Victorian Canadian Clubissa.

Hän sanoi, että Canadan ilmapuolustuspommikoneet ovat tarkoitustaan vastaamattomia aikana, jolloin pommituskoneet ovat melkein yhtä "vanhanaikaisia kuin ratsuväkikin".

Kosketellessaan Canadan "tarkistettua" asemaa NATO:ssa mr Douglas moitti hallitusta siitä kun se ei ole ottanut "reaalisempaa kantaa" Canadan puolustussysteemissä.

PROTESTILIIKE VOIMISTUU USA:n ATOMIVOIMARÄJÄYTYSTÄ VASTAAN

Canadan esimerkki on rohkaissut Yhdysvaltain kongressin jäseniä ja muita esittämään tuomionsa suunnitelmasta

Washington. — Canadan esittämän virallisen protestin lisäksi on Yhdysvalloissa ja Japanissa noussut voimakkaita vastalauseita siitä kun Pentagon aikoo suorittaa maanjäristykselle alttiissa Aleutian eräällä saarella yhden megatonnin voimaisen maanalaisen atomivoimaräjäytyksen.

Senaattorit ja kongressimiehet Alaskasta, Havaijista ja Tyynenmeren rannikolta ovat esittäneet huolestuneisuutensa samalla tavalla kuin Canadakin.

USA:n atomivoimakomissionin suunnittelemasta räjäytyksestä koituvaa vaaraa ei pidetä suurena mutta sen potentiaalinen vaurioitten aiheuttamismäärä ei ole niinkään pieni.

Ottawa on esittänyt suunnitelmasta huolestuneisuutensa protestin muodossa sanoen, että Canada pitää Yhdysvaltoja vastuussa siitä, jos räjäytyksen johdosta vuotaa radioaktiivista ainetta ilmavirtoihin tai jos kehittyy maan järistyksiä ja hyökyaaltoja. Japanin hallitus on esittänyt samalla tavalla huolestuneisuutensa.

Räjäytystä vastustavat yhdysvaltalaiset myöntävät, että heillä ei ole suuren suurta onnistumisen mahdollisuutta; USA:n atomivoimakomissioni on jo käyttänyt tämän suunnitelman toteuttamiseksi $192 miljoonaa ja ydinräjäytyslaite on jo kuljetettu Amchitkan saarelle, missä räjäytys aiotaan toteuttaa.

USA:n atomivoimakomissioni muutti viime talvena tämän kokeen järjestämispaikan Nevadasta Aleutianiin siksi kun Nevadassa suoritettu samanlainen räjäytys vapisutti Los Vegasia ja miljardööri Howard Hughes nosti tapahtuman johdosta oikeusjutun muiden kokeiden kieltämiseksi.

Atomikomissionin entinen tutkimustyön johtaja, Stanford yliopiston presidentti tri Kenneth Pitzer on varoittanut viranomaisia sanomalla, että "ennen suurien kokeiden suorittamista on suoritettava paljon laajakantoisempia kuulusteluja maanjäristyksen aiheuttamisvaarasta . . . Aleutian saarella, mikä on maanjäristyksille altis."

USA:n atomikomissioni myöntää myös, että maanjäristyksen aiheuttamisvaara on otettava kokeen yhteydessä huomioon, vakuuttaen kuitenkin, että Amchitka-saarella suoritettavan ydinvoimaräjäytyksen aiheuttama maanjäristysvaara on melko pieni.

Canadalaisviranomaisten sanotaan kuitenkin olevan suuresti

(Jatkuu sivulla 4)

Nellesin jutussa toinen lykkäys

Whitby, Ont. — Tuomari Harry Jermyn lykkäsi tiistaina jo toisen kerran kuuden torontolaisen nuoren miehen oikeuskuulustelun mrs Mary Nellesin ihmisryöstöjutussa. Tuomari hylkäsi myös erään syytetyn isän esittämän pyynnön, että hänen poikansa takaussummaa alennettaisiin. Kaikki syytetyt on määrätty pidettäväksi vangittuina, ellei heistä makseta $50,000 takaussummaa.

VIIME TIEDOT

United Nations. — Täällä tiedoitettiin keskiviikkoiltana, että Neuvostoliiton ulkoministeri Andrei Gromyko vierailee lokakuun alkupuolella Canadassa. Vierailu tapahtuu mr. Gromykon ollessa menossa takaisin kotiin YK:n istunnosta. Ottawassa keskustellaan vierailun aikana kansainvälisistä asioista yleensä sisältyen siihen myös kauppa-asiat.

Saigon. — Pohjois-Vietnamin uudeksi presidentiksi on valittu pitkäaikainen Neuvostoliiton ystävä, 81-vuotias vallankumousmies, Ton Duc Thang. Tiedon tästä valinnasta antoi Hanoin radio keskiviikkona. Tiedonannon mukaan 361 jäsentä käsittävä kansalliskokous suoritti valinnan yksimielisesti. Entinen presidentti Ho Chi Minh kuoli syyskuun 3 p.

Ottawa. — Entinen pääministeri ja torypuolueen johtaja John Diefenbaker aikoo vieraílla Neuvostoliitossa lokakuun 13—21 pn välisenä aikana. Se on hänen ensimmäinen vierailunsa Neuvostoliitossa.

Ahmedabad. — Noin 3,000 sotilasta lähetettiin Intian keskushallituksen toimesta Ahmedabadiin, noin 300 mailin päähän Bombeista, missä Hindujen ja muhamettilaisten välisissä kahakoissa on viimeksikuluneen 6 päivän aikana surmattu noin tuhat ihmistä. Kahakat saivat alkunsa siitä kun muhamettilaiset heittelivät kiviä hindujen "pyhiä lehmiä" kohti.

Vapautusliike voimistuu jatkuvasti Laosissakin

Yhdysvallat liittolaisineen menettää jalansijaansa sotatoimien eskalaatiosta huolimatta

Vangvieng, Laos. — Viimeisen kolmen kuukauden aikana suuren mittasuhteen saavuttaneesta eskalaatiosta huolimatta Yhdysvallat liittolaisineen on jatkuvasti häviämässä toisessakin Kaakkois-Aasian sodassa — Laosin vuoristossa ja viidakoissa käytävässä sodassa, selosti Lontoon Timesin kirjeenvaihtaja Murray Sayle tiistaina.

Tämä pieni kylä, hän sanoo, on linjoittumattomien viimeinen tukiasema Laosissa. Jos ja kun paikallinen kansallismielisten kommunistien liike, Pathet Lao liittolaisineen onnistuu sen valtaamisessa, silloin on mennyt Laosin linjoittumattomuuden viimeiset horjuvat rippeet, sanoo mainittu kirjeenvaihtaja. Eikä näytä kuluvan montakaan kuukautta siihen kun Vangvieng ei ole enää Pathet Laon "vapauttamien alueiden" ulkopuolella hän lisää ja sanoo:

Vangvieng "muistuttaa masentavasti Khe Sanhia ja Dien Bien Phutakin. Tämä kylä on syvässä, kapeassa laaksossa minkä läpi kulkee ainoa maantie pääkaupungista, Vientianesta Luang Prabangiin, kuningasmielisten pääkaupunkiin, mikä on nyt lujasti Pathet Laon kahdeksan pataljoonan saartamana."

Tämä tie voidaan helposti katkaista kummaltakin puolen Vang viengia.

Teorlassa Laosissa ovat kaikki linjoittumattomia, selittää kirjoittaja Yhdysvaltain joukkomittaisesta sekaantumisesta huolimatta. Vuonna 1962 tehty ampumisen lopettamispäätös jakoi maan kolmeksi alueeksi — Pathet Laon vapauttamaksi alueeksi vuoristossa, de Jarres tasankoseudun puolueettomuusalueeksi ja Mekongin laaksoseudun rojalistien alueeksi.

Saman uutislähteen mukaan Yhdysvaltain ilmavoimat ovat Pohjois-Vietnamin pommituksen lopettamisen jälkeen harjoittaneet joukkomitassa Laosin vapautettujen alueitten pommitusta suorittaen Thaimaan lentotukiasemiltaan noin 250 pommituslentoa päivittäin.

KÄÄNTEEN TEKEVÄ VALTIOTEKO SUOMESSA

Helsinki. — Otsikolla "Käänteentekevä valtioteko" kirjoitti SKDL:n pää-äänenkannattaja Kansan Uutiset 25 vuotta sitten solmitusta Suomen ja Neuvostoliiton välirauhansopimuksesta mm. seuraavaa:

25 vuotta sitten solmittu välirauhansopimus Suomen ja Neuvostoliiton kesken kuuluu vaikutukseltaan merkittävimpiin valtiotekoihin historiassamme. Tämän sopimuksen aikaansaama käänne ja sen luoma historiallinen perspektiivi kansamme elämässä on verrattavissa vuoden 1809 Porvoon valtiopäiviin, joissa vahvistettiin Suomen ero Ruotsista ja sisäinen itsemääräämisoikeus, ja tammikuun val tiotekoon 1918 Venäjän kansankomissaarien neuvoston tunnustaessa Suomen itsenäisyyden. Välirauhansopimuksen luoman tilan vakinaisti Pariisin rauhansopimus. Nämä ja vuonna 1948 solmittu ystävyys-, yhteistyö- ja avunantosopimus muodostavat sen perustan, jolle ennen kaikkea Suomen ulkopoliittinen asema ja sen kehitys nyt rakentuvat, mutta niiden vaikutus myös sisäpolitiikassamme ei ole ollut vähäinen. Suomen turvallisuuspolitiikka ja luottamuksellinen kanssakäyminen itäisen suurvaltanaapurin kanssa olisi voinut saada lähtökohdakseen jo vuoden 1918 itsenäisyystunnustuksen, kuten työväenliikkeemme ja Leninin johtama bolsheviikkihallitus tuolloin edellyttivät, mutta porvarillinen luokkapolitiikka veikin maan ensin kansalaissotaan ja kiihkonatsionalismin vuosikymmeniin ja sitten kahteen sotaan Neuvostoliittoa vastaan suurine menetyksineen. Sitä merkityksellisempi ja onnellisempi onkin sitten ollut 25 vuoden takainen käänne maallemme ja kansallemme.

Välirauhansopimus oli Suomen silloisille vallanpitäjille sotilaallisen pakkotilanteen sanelema ratkaisu, johon vastahakoisesti oli taivutettava Hitler-armeijan ollessa tuhonsa loppusuoralla. Äänestettäessä syyskuun alussa 1944 eduskunnassa neuvottelujen aloittamisesta rauhaan pääsemiseksi oli vielä runsaasti yli kolmannes annetuista äänistä neuvotteluja vastaan. Elävän sisällön, syvyyden ja voiman tehdylle sopimukselle antoivatkin vasta ne laajat kansanjoukot ja kansalaisjärjestöt, jotka rauhanteko vapautti aktiiviseen taisteluun kansanvaltaisen Suomen luomiseksi ja uuden ulkopolitiikan aloittamiseksi.

Tämä taistelu jatkuu edelleen vaativana. 25 vuotta ei ole pitkä ajanjakso jonkin kansan elämässä, niin paljon kuin näihin vuosilukuihin voikin sisältyä. Aika sinänsä ei kykene vakiinnuttamaan, vielä vähemmän kehittämään jotain valtiollista suuntausta. Suomen ja Neuvostoliiton ystävyyssuhteet ovat turvallisuutemme takeena, mutta toisaalta yleistä rauhaa, josta Suomi on erittäin riippuvainen, järkyttävät jatkuvasti pyrkimykset häiritä ja muuttaa olemassaolevaa valtiotilaa Euroopassa, uusnatsismin vaara, USA:n suunnitelmat Euroopassa kolmannen maailmansodan varalta ja imperialismin maailmanlaajuinen esiintyminen.

Suomi voi oikein suunnatulla ulkopolitiikallaan ja aktiivisuudella auttaa ei vain rauhantilan vahvistamista Pohjolassa, vaan myös yleiseurooppalaisen turvallisuuspolitiikan kehittämistä. Ulkopolitiikan linjan määrää kuitenkin sisäpoliittiset voimasuhteet ja sisäpolitiikan suunta. Maassamme on aineksia, jotka edelleen liikehtivät herkästi ja mielellään kansainvälisen taantumuksen liikkeiden mukaan. Siksi on elintärkeää jatkaa ja kehittää kansanvaltaisten voimien — ennen kaikkea työväenliikkeen — yhteistyötä sekä suunnattaessa ulkopolitiikkaa että luotaessa edellytyksiä sisäpoliittiselle uudistustyölle.

TYÖNANTAJAIN SUORITTAMAT OHSIP MAKSUT EIVÄT OLE VERONALAISIA

Jokaisen ontariolaisen kotiin OHSIPia selostava kirjanen — maksut pidetään korkeina, mutta "lisävakuutuksille" luvataan tehdä tilaa — varattomat voivat anoa OHSIPia ilmaiseksi

Toronto. — Toisin kuin aikaisempien tietojen mukaan on useissa sanomalehdissä kerrottu, liittovaltio ei peri tuloveroa siitä summasta minkä työnantajat maksavat työläisiensä puolesta Ontarion medicaresta (OHSIPista), mikä astuu voimaan lokakuun 1 pnä.

Ontarion terveysministeri Thomas Wells järjesti kiireellisesti keskiviikkoisen informaatiotilaisuuden, missä hän oikaisi pari päivää aikaisemmin annetun lausunnon, minkä mukaan työläisten on maksettava tuloveroa siitä erästä minkä työnantajat maksavat OHSIP-maksuista. Näin ei asia kuitenkaan ole.

Pääministeri John Robarts tiedoitti myös keskiviikkona, että tiistaina kokoontuvalle lainlaatijakunnalle ehdotetaan Ontario Health Services Insurance-lakiin muutosehdotus siihen kohtaan, mikä kieltää ontariolaiset ottamasta lisä-terveysvakuutuksia OHSIPin rinnalle sikäli, että yksityisvakuutus maksaisi sen 10 prosenttia lääkärimenoista, mitä OHSIP ei maksa.

Pääministeri Robarts sanoi saaneensa vasta viime viikolla tiedon että OHSIP-laissa on tällainen säädös.

OHSIP maksaa nykyiseällään vain 90 prosenttia Ontarion lääkärienyhdistysten taksoista ja lääkärit voivat, jos haluavat, lähettää jälelläolevan 10-prosenttisen laskun potilailleen. Lisäksi laissa määritellään ettei kukaan voi ottaa yksityisvakuutusta, mikä korvaisi sen osan lääkärinmaksuista, mitä OHSIP ei maksa. Tämän kohdan korjaamiseksi lupaa pääministeri Robarts muutosta. Hän sanoi kuitenkin vieläkin, että medicare-maksuja ei tulla alentamaan.

Lääkärien sanotaan jakaantuvan 50-50 niihin, jotka lähettävät potilailleen 10-prosenttisen lisämaksun (mitä OHSIP ei korvaa) ja niihin, jotka jättävät laskun lähettämättä ainakin silloin kun on kysymys varattomista potilaista.

Terveysministeri Wells ilmoitti tiistaina konservatiivipuolueen lainlaatijakunnan jäsenille, että hänen ministeriönsä lähettää ensi viikolla Ontarion kaikille perhekunnille 12-sivuisen kirjasen, missä selostetaan OHSIP-suunnitelmaa yleensä. Tämä kirjanen — se tunnetaan Your Health Care Plan-nimellä — selostaa miten henkilöt, jotka eivät tule ilman muuta sen alaisuuteen, voivat liittyä OHSIPiin.

Mr. Wellesin toimistosta tiedoitettiin, että ontariolaisille lähetetään näitä kirjasia 2 miljoonaa kappaletta ja että niiden mukana tulee myös paluuosoitteella varustettu kirjekuori, sekä anomuskaavake liittymistä varten.

OHSIPin maksut ovat: $5.90 yksinäisille kuukaudessa; $11.80 pariskunnille ja $14.75 lapsellisille pariskunnille kuukaudessa.

Pienituloiset henkilöt, jotka ovat asuneet Ontariossa ainakin 12 kuukautta, voivat anoa OHSIP-maksujen alennusta tai kokonaan vapautusta niistä.

Jos henkilöllä ei ole lainkaan verotettavia tuloja, silloin hän on oikeutettu saamaan täysin vapaasti OHSIP-palvelun.

Yksityinen henkilö, jolla on verotettavaa tuloa $500.00 tai sitä vähemmän, saa 50-prosenttisen alennuksen.

Pariskunta, jolla on $1,000 tai sitä vähemmän verotettavaa tuloa, voi saada miltei 50-prosenttisen alennuksen OHSIP-maksuihin. Perhe jolla on korkeintaan $1,300 verotettavaa tuloa voi saada lähes 60-prosentisen alennuksen OHSIP-maksuihin.

Ne, joiden puolesta työnantajat maksavat joko kokonaan tai osittain OHSIP-maksut, saavat tämän summan verovapaana hyötynä. Ne jotka maksavat itse kaikki OHSIP-maksunsa, maksavat sen tuloistaan, jotka ovat tuloveron alaisia.

Hirmumyrsky Skandinaviassa

Göteborg. — Tämä Ruotsin toiseksi suurin kaupunki joutui pimeyden valtaan tiistaina korkeajännitelinjojen katkettua. Tämä lisäsi kaaosmaista tilannetta, minkä oli saanut aikaan maanantaina riehunut rajumyrsky, joka pyyhki yli Etelä-Skandinavian surmaten ainakin 16 henkilöä.

Alkuviikolla riehunutta myrskyä sanotaan kaikkein pahimmaksi toisen maailmanosdan jälkeen. Kahdeksan ihmisen tiedetään saaneen surmansa Ruotsissa, kuuden ilmoitettiin kuolleen Tanskassa ja yhden Norjassa.

Kahden suomalaisen kalastajan sanottiin saaneen surmansa heidän veneensä jouduttua hirmumyrskyn pyörteisiin.

OPP käännytti USAn sheriffin takaisin rajalta

Walpole Island, Ont. — Tällä Canadan ja Yhdysvaltain rajalla sijaitsevalle saarelle veneillä ja helikopterilla alkuviikolla saapunut Michiganin osavaltion eräs sheriffi ja hänen "poliisijoukkonsa" joka oli aseistautunut revolvereilla, haulikoilla ja vainukoirilla, käännytettiin takaisin Ontarion maakuntapoliisien toimesta.

St. Clair countyn poliisi sanoi sheriffin olleen erään miehen jäljillä, joka on "haluttujen listalla" viime sunnuntaina Romeossa, Michiganissa tapahtuneen poliisin kuoliaaksi ampumisen johdosta.

Mutta Ontarion maakuntapoliisit sanoivat amerikkalaisille, että 36-vuotiaan Vernon H. Jonesin pidätysmääräys ei ole voimassa Canadan alueella.

Walpole-saari sijaitsee St. Clair järvellä lähellä St. Clair-joen laskua.

31 sai surmansa

Bombay, Intia. — Eräs linja-auto, jossa oli 33 henkilöä, syöksyi tällä viikolla Parvatin jokeen surmaten 31 matkustajaa. Linja-auton ajuri ja eräs matkustaja selviytyivät elävinä onnettomuudesta.

HAASTERAHASTOON ON NYT SAATU $5,962.48

Alimman tavoitteen täyttyminen lähenee mutta lisää ponnisteluja tarvitaan

Lehtiemme Vapauden ja Liekin haasterahastoon tuli jälleen 15 lahjoitusta ja niiden ansiosta kaunis rahasumma, $176.00 sekä huomattavasti uusia haasteita muille sanavapauden ystäville. Suurkiitos lahjoituksista ja haasteiden jatkamisesta.

Tämänpäiväistä yhteistulosta kaunistaa osaltaan taas järjestöväen yhteislahjoitukset, CSJ:n tpk lahjoittaa nyt $100.00 ja v.- ja u.-seura Alerts Sudburysta $20.00. Sulimmat kiitokset järjestöystävät.

Alin tavoite — $8,000 — lähenee siis vähitellen mutta lisää ponnisteluja tarvitaan vielä niin yksityisiltä kuin yhteisöiltäkin. Hyvää menestystä vaan ponnisteluille. Ja kiitos etukäteen tulevista lahjoituksista.

Alueittenvälisessä voimien koitoksessa on Länsi-Ontariolla vieläkin komea etumatka. Toisena on Pohjois-Ontario ja kolmantena lehtiemme kotialue. Etelä-Ontario ponkaisi nyt viidenneltä tilalta neljänneksi. Onneksi olkoon!

Aikaisemmin ilmoitetut tulokset huomioiden voidaan todeta, että haastekampanjan yhteistulos on nyt $5,962.48. Kaiken kaikkiaan on alimmasta tavoitteesta täytetty 74.53 prosenttia.

TULOKSET ALUEITTAIN OVAT SEURAAVAT

	Tavoite	Vapaus	Liekki	Yht.	Pros.
Länsi-Ontario	$1,700.00	$1,382.75	$ 86.50	$1,469.25	86.42
Pohjois-Ont.	1,500.00	1,090.00	47.00	1,137.00	75.80
Keski-Ont.	2,020.00	1,400.05	83.50	1,483.55	73.44
Etelä-Ontario	1,525.00	963.19	132.50	1,095.69	71.84
Br. Columbia	775.00	382.96	169.00	551.96	71.22
Alberta	110.00	38.75	13.48	52.23	47.48
Quebec	300.00	126.05	12.00	138.05	46.01
Manitoba ja Sask.	70.00	20.75	2.00	22.75	32.50
U. S. A.			12.00	12.00	
	$8,000.00	$5,404.50	$557.98	$5,962.48	74.53

Lahjoituksia saatiin nyt eri puolilta maata seuraavasti:

SOFIA PÖNTIÖ, Sudbury lahjoittaa $3.00 lehtiemme hyväksi.

LAURA JA HJ. WESTMAN, Gregoire Mill, Ont. lahjoittavat $5.00 Vapauden haasterahastoon.

EMIL RISTONEN, Toronto vastaa $5.00 Lennin ja Jurrin haasteisiin ja kiittää poikia hoksautuksesta.

HANNA JA MATTI HAKKARAINEN, Connaught, Ont. lahjoittavat $2.00 Vapauden haasterahastoon.

BERTHA JA USKO KARLSON, Deadwood, Alta vastaavat $5.00 Kaisa ja Walto Niinivirran haasteeseen lehtiemme hyväksi.

TOIVO LEHTINEN, Fort William, Ont. lahjoittaa $5.00 Vapauden haasteryntäykseen ja haastaa entisiä kilpajuoksutovereitaan tekemään samoin.

ANTTI HIRVIKOSKI, R. R. 3, Port Arthur lahjoittaa $5.00.

ELNA JA KALLE LEHTINEN, Nipigon, Ont. lahjoittavat $5.00 Vapauden ja Liekin haasterahastoon.

AINO JA JALMAR SALMINEN, Sault Ste. Marie, Ont. vastaavat $2.00 Vieno Kosken haasteeseen ja haastavat Hilda Heinon, Lyyli Myllylän ja Jenny Kankaan jatkamaan haastetta.

JENNY KANGAS, Sault Ste. Marie, Ont. vastaa $2.00 Salmisten haasteeseen ja puolestaan haastaa Eino ja Rauha Aaltosen.

HILDA HEINO, Sault Ste. Marie, Ont. vastaa $2.00 Salmisten haasteeseen ja haastaa Maiju Luoman, Kenogami, Ont. samalla summalla.

MRS. SYLVIA VICKSTROM, Montreal lahjoittaa $5.00.

CANADAN SUOMALAISEN JÄRJESTÖN TPK, Toronto, Ont. lahjoittaa $100.00 lehtiemme ilmestymisen turvaamiseksi.

V.- JA U.-SEURA ALERTS, Sudbury lahjoittaa $20.00 lehtiemme haasterahastoon ja haastaa kaikkia urheiluseuroja jotka eivät vielä ole tehneet lahjoitusta.

AILI JA JACK MAIRO, Toronto lahjoittavat $10.00 Vapauden ja Liekin hyväksi.

Tässä katsauksessa	$ 176.00
Aikaisemmin Vapaudessa julkaistu	5,228.50
	5,404.50
Liekin lahjoitukset	557.98
Yhteensä	$5,962.48

VAPAUS (LIBERTY)
INDEPENDENT LABOR ORGAN OF FINNISH CANADIANS
Established Nov. 6, 1917
Editor: W. EKLUND Manager: E. SUKSI
Telephone: Office and Editorial 674-4264
Published twice weekly: Tuesdays and Thursdays by Vapaus Publishing Co. Limited, 100-102 Elm St. West, Sudbury, Ontario, Canada.
Mailing address: Box 69.
Advertising rates upon application, translation free of charge.
Second Class Mail registration Number 1076
Member of the CANADIAN LANGUAGE PRESS CLUB
TILAUSHINNAT:
Canadassa: 1 vk. $10.00, 6 kk. $5.25, 3 kk. $3.00
USA:n: 1 vk. $11.00, 6 kk. $5.75
Suomeen: 1 vk. $11.50, 6 kk. $6.25

Suomen välirauhansopimuksesta

Syyskuun 19 päivänä — siis 25 vuotta sitten — kääntyi tärkeä lehti itsenäisen Suomen historiassa. Silloin solmittiin Suomen ja Neuvostoliiton välillä rauhansopimus. Silloin löytyi sodista kyllästyneen Suomen kansan etsimä ja toivoma uusi, rauhanomainen suunta.

Neljännesvuosisata sitten oli kuitenkin täälläkin niitä, jotka harhaanjohdettuina tai kiihkoilun sokaisemina luulivat, että välirauhan sopimus oli alnakin lopun alkua, ellei varsinainen loppu Suomelle. Eikä se voinut toisin ollakaan esimerkiksi Torontossa ilmestyvän suomenkielisen lehden kohdalta, joka "riemuvoittoisen päivänä" julisti kissanpään kokoisin kirjaimin, että "Karjalassa olemme, ja pysymme", ja taas tammikuun 11 pnä 1940 uumoili, että "Britannia on aina voittanut viimeisen taistelun ja kun Suomi taistelee samalla puolen, niin Suomen rajat tullaan muuttamaan sinne Stalinin kanavan äyräille, jotta Karjalan kansa pääsee"... Mutta kun tuli tieto, että suomalaiset ovat ruvenneet ajamaan saksalaisia ruskean ruton miehiä pois maastaan, niin torontolaislehti vaikeroi että "Suomen itsenäisyyskin on kyseenalainen."

Kaiken tämän jälkeen oli siis itsestään selvä asia, että ko. torontolaislehti, kuten äärioikeistolaiset yleensä, piti välirauhasopimusta surun ja murheen päivänä.

Meidän lehtemme Vapaus puolestaan kirjoitti syyskuun 26 pnä 1944 toimituspalstallaan: "Jokainen suomalainen pitäisi olla iloisen siitä, ettei Suomi taistele enää Yhdistyneitä Kansoja vastaan . . ."

Välirauhan allekirjoittamispäivänä, jolloin vielä ei ollut tietoa tämän asiakirjan sisällön yksityiskohdista Vapaus totesi: "Suomi on suuressa käännekohdassa. Se on kääntymässä pois siltä onnettomalta tieltä . . . joka tuotti kansalle suunnattomia kärsimyksiä ja vaati tavattoman raskaita uhreja . . ."

ENTÄS TODELLISUUS?

Kaksikymmentäviisi vuotta on historiassa kovin lyhyt aika. Mutta paljon on sinä aikana virrannut vettä siltojen alitse, kuten sanotaan. Ainakin Suomessa on välirauhanteosta alkanut uusi suuntaus saanut laajan kansanjoukkojen kannatuksen vaikka sielläkin on ilmeisesti myös niitä äärioikeistoja jääräpäitä, jotka eivät ole mitään unhoittaneet eivätkä mitään oppineet.

Esittäen Suomen hallituksen kannan välirauhasopimuksen merkityksestä Ahti Karjalainen lausui seuraavaa:

— Syyskuun 19 pnä tulee tänä vuonna kuluneeksi 25 vuotta siitä kun Suomen ja Neuvostoliiton sekä Ison-Britannian edustajat allekirjoittivat Moskovassa välirauhasopimuksen. Tämä merkitsi taistelujen lakkaamista Suomen rintamilla monien sotavuosien jälkeen ja hartaasti toivotun rauhan saapumista.

Välirauhasopimuksen allekirjoittaminen oli samalla ensimmäisiä merkkejä uudesta aikakaudesta Suomen ja sen itäisen naapurin välisten suhteiden historiassa. Nämä suhteet oli nyt rakennettava uudelle pohjalle. Aikaisemmalla epäluulojen ja vastakohtaisuuksien sävyttämästä ilmapiiristä oli päästävä ja luotava molemminpuoliseen luottamukseen ja ystävyyteen perustuva yhteistyö. "Epäluulo on poistettava, ystävyys perustettava", kuten J. K. Paasikivi asian kiteytti.

Tarkastellessamme nyt sitä kehitystä, jonka alkua välirauhan sopimus merkitsi, voimme tyydytyksellä todeta onnistuneemme ystävyyden rakennustyössä: Suomen ja Neuvostoliiton väliset naapuruussuhteet ovat viimeksi kuluneina 25 vuonna vahvistuneet kaikki ajan myrskytkin kestäneiksi ystävyyssiteiksi. Ystävyytemme on saanut lujuutta ja syvyyttä: se käsittää eri elämänalojen yhteistyön muodot ja sulkee piiriinsä koko maan ja kaikki kansalaispiirit.

Historia on täynnä taistelujen ja sotien alkamisen vuosipäiviä, joiden viettoon aikojen kuluessa liittyy usein helposti syntyvää, mutta monesti aiheetonta juhlintaa. Sodan liiallinen sankaripalvonta peittää helposti varjoonsa sodan kärsimykset. Perustelumpaa on muistaa se päivä, jolloin rauha palasi kuin se päivä jolloin rauha oli mennyttä. Tämän vuoksi meiden ei pidä kulkea ohi välirauhan solmimisen tärkeän 25-vuotispäivän tapahtumana, joka aloitti uuden, hyvän aikakauden kansamme vaiheessa. Välirauhapäivästä kulunut rauhan neljännesvuosisata on tehnyt kansallemme mahdolliseksi saavuttaa sellaisen hyvinvoinnin tason, josta se ei ole voinut milloinkaan aiemmin historiansa aikana nauttia."

Näin ulkoministeri Karjalainen välirauhanteosta alkaneesta suunnan muutoksesta Suomen ja sen hyvistä tuloksista.

Puhuen samasta aiheesta Suomen kommunistisen puolueen puheenjohtaja Aarne Saarinen sanoi, että hänen edustamansa puolue "on aina ollut ja on tänään Suomen työtätekevän kansan puolue ja tässä mielessä isänmaallisempi ja kansallisempi kuin mikään muu puolue. Se on perustamisestaan saakka ajanut Suomen ja Neuvostoliiton kansojen ystävyyden ja yhteistyön politiikkaa, joka vastaa Suomen kansan perusetuja. Hän palautti mieleen välirauhasopimuksen merkityksen ja totesi, että Suomi ajautui kahteen sotaan Neuvostoliiton kanssa sen sisäpoliittisen kehityksen johdosta joka Suomessa oli harjoitettu aikaisempien vuosikymmenien ajan. Sen politiikan tunnusomaisia piirteitä oli vihamielisyys sosialistista liittoa kohtaan, erityisesti kommunistista liikettä sekä Neuvostoliittoa kohtaan. Suomen ulkopoliittinen kompassin neula kääntyi herkästi niihin maihin, jotka voimakkaammin ja selvemmin esiintyivät kansainvälisessä politiikassa Neuvostoliittoa vastaan.

Tämä on juuri se vanha onnettomuuksien ohjelma, mihin välirauhasopimus toi muutoksen, minkä perusteella Karjalaisen lausunnon mukaan Suomi on saavutettu Suomessa ennenkuulumattoman hyviä tuloksia sekä sitä että ulkopolitiikassa.

VIELÄ ON VANHASTAKIN UNEKSUVIA

Tämä ei tietenkään tarkoita sitä, ettei Suomessa ole enää tämän uuden, rauhanomaisen ohjelman vastustajia ja vihollisia. Ne vanhan hapatuksen edustajat ovat nyt vähemmistönä, mutta taloudellisesti ne ovat varakkaita ja siis myös poliittisesti vaikutusvaltaisia piirejä.

Antaen puolestaan välirauhansopimuksen allekirjoittamisen vuosipäivälle suuren merkityksen, Helsingissä ilmestyvä Suomenmaa palautti mieleen, että se mikä ehkä välittömästi välirauhansopimuksen allekirjoittamisen jälkeen tuntui melkein mahdottomalta saavuttaa, on nyt tapahtunut tosiasia. Suomen ja Neuvostoliiton välinen raja on rauhan raja . . . Mutta, totesi Suomenmaa, "Meillä on vielä nytkin 25 v. välirauhan tekemisen jälkeen valitettavan paljon ennakkoluuloja ja tietämättömyyttä ulkopoliittisissa kannanotoissa.

Ilmaisten vieläkin selvemmin tämän rauhaa vastustavan opposition olemassaolon, SKP toteaa lausunnossaan, että tänäänkin "on kuitenkin olemassa sekä maassamme että sen ulkopuolella voimia, jotka pyrkivät sisä- ja talouspoliittiseen suunnan muutokseen" luonnollisesti menneeseen onnettomuuskauteen palatakseen.

Nämä äärioikeistopiirit eivät näe, eivätkä hyväksy vieläkään sitä myönteistä ja edistyksellistä käännettä joka ulkoministeri Karjalaisen mukaan on tuottanut pelkkää hyvää Suomen kansalle.

SUOMEN JA N-LIITON ATOMIVOIMALASOPIMUS

Suomen ja Neuvostoliiton edustajat allekirjoittivat sopimuksen viime viikolla

Helsinki. — Loviisan tulevan atomivoimalan neuvostotoimitukset voidaan maksaa takaisin tavarana. Tämän ilmoitti ulkomaisten taloudellisten suhteiden komitean puheenjohtaja S. A. Skatshov viikko sitten keskiviikkona, jolloin allekirjoitettiin sekä hallitusten välinen että tilaajan ja toimittajan välinen voimalasopimus.

Teholtaan 440 megawatin laitoksen kokonaishinnaksi tulee suomalaisen toimitusosuuden määrästä riippuen 430—470 miljoonaa markkaa ($110—$125 milj.) Neuvostoliittolainen toimittaja Teknnopromexport myöntää pitkäaikaista toimitusluottoa 54 miljoonaan ruplaan eli noin 248 miljoonaan markkaan asti, joka luotto siis voidaan maksaa takaisin tavarassa. Luotto myönnetään tiettävästi erittäin edullisella 2.5 prosentin korolla 20 vuodeksi.

Hallitusten välisen sopimuksen allekirjoittivat Skatshkov ja teollisuusministeri Väinö Leskinen. Jo aiemmin aamulla tehtiin esisopimus tilaajana olevan Imatran Voiman ja toisaalta Teknopromexportin kesken, ja sen allekirjoittivat vuorineuvos Heikki Lehtonen ja pääjohtaja A. S. Maklakov. Lopullinen sopimus tilaajan ja toimittajan kesken on tehtävä tiettävästi 15:sta toukokuuta 1970 mennessä.

Vuorineuvos Lehtonen kertoi, että suomalainen osuus voimalan kokonaiskustannuksista on vähintään 55—60 prosenttia. Imatran Voima on ja huolehtinut alustavasta töistä rakennuspaikalla sekä huolehtii kaikistat rakennustöistä ja sähkölaitteista paitsi turbogeneraattoreista. Lisäksi Suomen koneteollisuus saa mahdollisuuden osallistua toimituksiin alihankkijoina myös Neuvostoliitosta tulevaan toimitusosuuteen, mutta tästä sovitaan myöhemmin.

Hankinta Neuvostoliitosta käsittää painevesityyppisen reaktorilaitoksen, turbogeneraattorilaitoksen sekä ensimmäisen polttoainetäydennyslatauksen. Neuvostoliitosta hankittava tämä osa vastaa arvoltaan vähän alle puolta laitoksen kokonaishinnasta.

Sopimus suo myös mahdollisuuden käyttää polttoainehuollossa suomalaisten toimittamaa luonnonuraania, joka rikastettaisiin Neuvostoliitossa. Akateemikko Erkki Laurila kertoi kuitenkin suomalaisen uraanin käyttöön päästävän vasta sitten, kun sitä pystytään tuottamaan maailmanmarkkinahintaa halvemmalla. Suomesta tähän asti saatu uraani on ollut 5—10 kertaa kalliimpaa kuin maailmanmarkkinoilla. Suomesta on löydetty rikastakin uraani, mutta vähän.

Hallitustenvälisen sopimuksen allekirjoituksen jälkeen pidetyssä lehdistötilaisuudessa kosketeltiin myös Neuvostoliiton toimitustakuita, joista vuorineuvos Lehtonen sanoi, että "ne ovat olemassa ja riittävät".

Suomeen tilattavasta toisesta atomivoimalasta, joka tilattaneen parin vuoden sisällä, ei vielä ole neuvoteltu, kertoi teollisuusministeri Leskinen. Skatshkov sanoi Suomen toisen tai kolmannen atomivoimalan kiinnostavan myös Neuvostoliittoa, joskin hän halusi pysyttäytyä tällä haavaa lähinnä tässä voimalassa. Ehkä rakennustyön edistyessä kasvaa ruokahalu myös seuraavaa voimalaa kohtaan, hän huomautti.

Tilaajan ja toimittajan välisen sopimuksen mukaan Imatran Voimalla on vastuu voimalan suunnittelusta kokonaisuudessaan ja Tknopromexportilla päävastuu oman toimituksensa voimalan suunnittelusta.

Teknopromexport suunnittelee, toimittaa ja asentaa ydinteknisen höyrykehitysjärjestelmän kaikkine apulaitteineen, toimittaa täydelliset laitteet turbogeneraattorilaitokselle 20 vuodeksi, joka arvioidaan voimalan käyttöiäksi.

Suomalainen tilaaja suunnittelee ja rakentaa paineenkestävän suojarakennuksen samoin kuin muut rakennustekniset työt sekä suunnittelee, hankkii ja asentaa kaikki sähköteknisét laitteet ja instrumentoinnin.

Voimala kokonaisuudessaan tulee kaupalliseen käyttöön viimeistään kesäkuun loppuun 1976 mennessä. Se rakennetaan Hästholmenin saarelle Loviisan lähelle.

Ranska aikoo lopettaa WEU-boikotin

Bryssel. — Ranska lopettanee ennen vuoden loppua nyt jo kahdeksan kuukautta kestäneen boikottinsa Länsi-Euroopan unionin kokouksia vastaan, kerrottiin Belgian hallituslähteistä Brysselissä viime viikolla.

Seuraava ulkoministerikokous johon kaikki seitsemän jäsenmaata, Englanti ja talousyhteisömaat, osallistuvat, voitaisiin siten pitää Brysselissä joulukuussa. Järjestön puheenjohtajan virka siirtyy Belgialle 1. lokakuuta.

Ranska aloitti boikottinsa helmikuussa vastalauseeksi sille, että muut jäsenmaat Ranskan vastuksesta huolimatta olivat kutsuneet neuvoston koolle Lontoossa pohtimaan lähi-idän tilannetta.

Sai surmansa 12. kerralla

Seattle. — Rosvot ryöstivät tai yrittivät ryöstää sekatavarakaupp. Afred Mathinsonin 11 kertaa 23 vuoden aikana ja alkuviikolla tapahtui viimeinen eli 12. ryöstö. 77-vuotiaan Mathisonin puukotettu rumis löydettiin hänen kauppansa etuovelta ja kaupan kassa oli tyhjennetty.

Neljä löydettiin kuolleena kotoaan

Little Current. — Kaksi aikuista ja kaksi lasta sai surmansa alkuviikolla West Bayn alueella Manitoulin saarella tapahtuneessa onnettomuudessa, joka johtui ilmeisesti siitä kun yritettiin karkoittaa haisunäätiä talon perustuksista.

Surmansa saivat 23-vuotias Daniel Migwans; 36-vuotias Joseph Migwans; 2- vuotias Marlene Migwans ja 3-vuotias Daniel Migwans. Little Currentin sairaalassa on lisäksi hoidettavana lasten äiti 24-vuotias Thelma Migwans.

Poliisi sanoi mrs Migwansin kertoneen naapureille, että heillä on vaikeuksia saada talon alla oleskelevat haisunäädät karkoitetuksi. Mr ja mrs Migwansin sanotaan pysäköineen autonsa talon sivuoven läheisyyteen ja johdattaneen vanhan pakoputken auton pakokaasusysteemistä lattian läpi tehtyyn reikään. Tapausta tutkiva OPP:n Sudburyn piirin etsiväkersantti Howard Gunn sanoi perheen palanneen kotiinsa noin kello 2 aamulla viime sunnuntaina ja yhdistäneen auton pakokaasusysteemin lattian läpi johtaneeseen putkeen, jonka jälkeen autoa oli käytetty vähän aikaa ja perhe oli mennyt nukkumaan tuulettamatta sitä ennen asuntoaan.

Poliisi sanoi kaikkien ovien ja ikkunoiden olleen tiiviisti suljettuna.

Talosta löydettiin neljä ruumista ja mrs Migwans puolittain tajuttomassa tilassa. Surmansa saaneiden uskotaan kuolleen häkämyrkytykseen.

USA ei halua pieniä TN:oon

New York. — Yhdysvallat, joka on jo ryhtynyt toimiin estääkseen ns. pienoisvaltioiden pääsyn YK:n jäseniksi, on myös huolissaan suuntauksesta valita pieniä ja sotilaallisesti heikkoja maita YK:n turvallisuusneuvostoon.

Niin kerrottiin amerikkalaiselta taholta keskusteltaessa Syyrian valitsemisesta turvallisuusneuvostoon, YK:n tärkeimpään toimeenpanevaan elimeen, joka on vastuussa maailmanrauhan ja turvallisuuden säilymisestä.

Myös Sierra Leonen, Burudin ja Nicaraguan uskotaan pääsevän turvallisuusneuvostoon, kun tästä äänestetään YK:n yleiskokouksessa.

Jäsenehdokkaiden valinta perustuu maantieteellisen ryhmän muodostavien maiden keskinäiseen sopimukseen. Syyria on Aasian maiden ehdokas vuoden lopulla eroavan Pakistanin tilalle. Afrikan maat ovat nimenneet Burundin ja Sierra Leonan Algerian ja Senegalin tilalle ja latinalaisen Amerikan maat ovat ehdottaneet Nicaraguaa Paraguayn seuraajaksi.

Canadan kenraalikuvernööri Roland Michener lausui äskettäin tervetulleeksi USA:n uuden Canadan suurlähettilään Adolph W. Schmidtin. Mr. Schmidt rupesi hoitamaan diplomaattitehtäviä, jotka eronnut suurlähettiläs Harold F. Linder jätti jälkeensä.

SUOMEN UUTISIA

Helsinki — (SuomiSeura) — 10 milj. markan valuuttatulo Amerikan ja Canadan suomalaisilta

Kuluneen kesän aikana kotimaanvierailulla käyneet Amerikan ja Canadan suomalaiset merkitsivät maallemme ainakin 2.5 miljoonan dollarin eli noin 10 miljoonan markan valuuttatuloa, kertoo toiminnanjohtaja Tauri Aaltio Suomi-Seurasta. Tämä selviää juuri valmistuneesta tutkimuksesta, jonka Suomi-Seura on tehnyt noin 4,300 viime kesänä charterlennoilla kotimaassa käyneen Amerikan ja Canadan suomalaisen keskuudessa. Paluumatkan aikana tehdyssä tutkimuksessa kysyttiin matkustajilta heidän Suomessa vaihtamaansa dollarimäärää sekä matkan kestoaikaa. Suurin yksityinen rahanvaihto näiden ilmoitusten mukaan oli eräällä pariskunnalla, joka vaihtoi 2,500 dollaria eli 10,000 markkaa viipyessään Suomessa kaksi kuukautta. Vierailuajat vaihtelivat kolmesta viikosto kolmeen kuukauteen keskimääräisen vierailuajan ollessa 40 vuorokauden pituinen. Keskimääräisesti käytti jokainen siirtolainen viime kesänä Suomen vierailunsa aikana valuuttaa 9.50 dollaria eli n. 40 markkaa päivässä. Vastausprosentti kyselyssä oli erittäin korkea kattaen useissa koneissa koko koneen matkustajat. Koko tutkimuksen vastausprosentti oli 83.

Tutkimus osoitti, että yksistään tilauslennoilla Suomessa viime kesänä vierailleet Amerikan ja Canadan suomalaiset vaihtoivat Suomessa valuuttaa yli 1.6 miljoonan Amerikan dollarin arvosta. Luvusta puuttuvat täysin reittikoneilla, siis mm. Finnairin New Yorkin reitillä ja laivalla tulleet. Lisäksi vahvistivat siirtolaiset ja heidän lapsensa valuuttatilannettamme käyttämällä tilauslennoillaan lähes yksinomaan suomalaisia lentoyhtiöitä Finnairia ja Kar-Airia. Tilauslentoja suoritettiin Yhdysvalloista ja Canadasta Suomeen viime kesänä kaikkiaan 31, joista 25 suomalaisilla koneilla. Kaikista lennoista oli 17 Suomi-Seuran ja 14 siirtolaisten omien yhdistysten järjestämiä. Suomalaisten koneiden käyttäminen merkitsi kotimaisille lentoyhtiöille lähes 800,000 dollarin tuloa. Kun tämä lasketaan yhteen siirtolaisten rahanvaihtojen kanssa voidaan todeta, että ainakin 2.5 miljoonalla dollarilla eli 10 miljoonalla markalla vahvistivat Amerikan ja Canadan suomalaiset viime kesänä valuuttatilannettamme.

* * *

Suomalainen moottorikeksintö

Erittäin merkittävä polttomoottorikeksintö on tehty Suomessa. Koneasentaja Onni Heinola on keittänyt täysin uudentyyppisen valssimäntämoottorin, jonka polttoaineen kulutus ja osien määrä jää vain puoleen nonrmaalien autojen voimanlähteiden käyttämistä. Saatujen tietojen mukaan General Motors on erittäin kiinnostunut keksinnöstä, joka voi mullistaa autoteollisuuden.

Valssimäntämoottorissa on epäkeskosti laakeroitu yksi ainoa mäntä, joka valssiliikettä tehdessään muodostaa kolme palotilaa. Kun ensimmäisessä niistä tapahtuu työtahti, on toisessa menossa pako- ja kolmannessa imutahti. Ns. Wanckellin moottorissa on myös yksi mäntä, mutta se työskentelee yhden työtahdin varassa ja se kuluttaa selvästi enemmän polttoainetta.

Valssimäntämoottorissa on osia vain puolet siitä mitä tarvitaan tavalliseen polttomäntämoottoriin. Tämä merkitsee lisää kestokykyä. Valssimäntämoottori voidaan soveltaa voimanlähteeksi mihin tahansa polttomoottoria voimanlähteenään käyttävään liikennevälineeseen ja laitteeseen autoista laivoihin asti. SS)

Sanoo opiskelijain hankkivan abortteja Montrealin lääkäreiltä

Toronto. — Noin 10 torontolaista tyttöä, suurimmalta osalta yliopiston oppilaita, menee viikottain Montrealiin sikiönlähdetystä varten, koska Torontossa ei voida hankkia "turvallista aborttia", sanoi eräs Toronton yliopiston oppilas tiistaina.

"Minä järjestän noin kaksi tai kolme matkaa viikossa", sanoi Sherry Brydson, joka on yhteistoiminnassa naisten oikeuksia puolustavan Women's Liberation Movementin kanssa.

"Kaksi muuta tyttöä, jotka työskentelevät minun kanssani, lähettää saman määrän tyttöjä joka viikko"', sanoi tämä 21-vuotias neitonen, joka suorittaa taidekurssin kolmatta oppivuotta.

Miss Brydson sanoi aborttien maksavan $300-$350 ja joskus montrealilaiset lääkärit ovat niin kuormitettuja, että "heidät on varattu kuudeksikin viikoksi eteenpäin."

Huono sato DDR:ssä

Berliini. — Kevään poikkeuksellinen kylmyys, kylvöpeltojen joutuminen veden valtaan sekä keskikesällä ollut kahdeksan viikon sateeton kausi ovat aiheuttaneet suuria menetyksiä Itä-Saksan maataloudelle. Erityisesti luonnon oikullisuudesta ovat kärsineet hedelmäpuut, peruna ja vihannekset, joista mistään ei saada normaalia vuosisatoa.

Maatalousministeriö on vedonnut useaan otteeseen maanviljelijöihin kehottaen heitä mm. korjaamaan vähäinen sato mahdollisimman tarkasti. Tänä vuonna ei halveksita maahan pudonneita hedelmiäkään. Erityistä kiitosta on annettu osuustiloille, jotka ovat viljelleet ylimääräisiä vihanneksia hedelmäpuiden ja marjapensaiden välissä. Kaikki toimenpiteet tähtäävät menetysten pienentämiseen, vaikka suuria toiveita ei elätetäkään.

Punainen tähti pudotti ankan

Moskova. — Neuvostoliiton armeijan lehti Punainen Tähti kumosi viime viikolla "propagandistisena ankkana" ranskalaisissa ja ruotsalaisissa lehdissä olleet väitteet, että Neuvostoliitto olisi upottanut tanskalaisen Bornholmin saaren lähelle myrkkykaasupommeja.

Sen sijaan lehti toteaa, että saksalaiset hävittivät itse toisen maailmansodan loppuvaiheessa salaisia aseitaan, mm. myrkkykaasu- ja upottamalla pommi Itämeren pohjaan. Neuvostoliittolaisen käsityksen mukaan Bornholmin saaren luona kalakuoleman aiheuttaneet kaasupommit ovat peräisin näistä saksalaisten kätköistä, joiden sijaintipaikkoja ei aikoinaan ilmoitettu.

Lehti huomauttaa samalla, että neuvostoliittolaisten joukkojen meren pohjaan upottamista aseista annettiin aikanaan tarkat tiedot painettavaksi karttoihin kalastajien ja muiden merenkulkijain tietoon. Lehti huomauttaa edelleen, että tanskalaisten ja ruotsalaisten lehtien kirjoittelun takana on yritys kääntää yleinen mielipide pois kemiallisten aseiden käyttöä koskevista tuoreista amerikkalais - länsisaksalaisista suunnitelmista.

PÄIVÄN PAKINA

JA NYT "KENRAALI VIIDAKKO"

Joutuessaan neljännesvuosisata sitten pakenemaan suin päin sekä Moskovan että Stalingradin edustalta, natsi-kenraalien oli mahdotonta tunnustaa tosiasiaa, nimittäin sitä, että he olivat saaneet roimasti selkäänsä.

Tästä "omahyväisyydestä" johtui, että he valittivat pääasiassa 'epäedullisia sääsuhteita" ja varsinkin "Venäjän kovaa talvea".

Eihän se sopinut kirjoihin eikä kansiin, että neuvostoliittolaiset olisivat tunnustettu voittajiksi. Siksi keksittiin juttu "kenraali talvesta", joka pakotti natsilaumat pakenemaan räkä liiveillä ja vetelää pöksyissä aina Berliiniin asti.

Nyt on Vietnamissa amerikkalaisten hyökkäysjoukkojen komentajana toiminut kenraali William C. Westmoreland keksinyt uuden syntipukin, "kenraali viidakon", joka on riistänyt hampaisiin asti aseistetuilta jenkkisotilailta voiton hedelmät ja pakottanut heidät nauttimaan häviöitten katkeria maljoja.

Sivumennen sanoen, jenkkien "kenraali viidakko", kuten natsien 'kenraali pakkanenkin" on pelkkää pötyä. Ilmeinen tosiasia on, että Neuvostoliiton talvi oli sotavuosina kuten nytkin yhtä kylmä sekä Neuvostoliiton kuin muidenkin maiden ihmisille.

Sama pätee "kenraali viidakon" tiimoilta sillä samanlaisissa sää- ja viidakko-oloissa joutuvat taistelemaan yhtä hyvin Vietnamin isänmaanpuolustajat kuin heidän kimppuunsa hyökkäävät jenkkisotilaatkin.

Kuten muistetaan, kenraali Westmoreland oli Etelä-Vietnamissa amerikkalaisjoukkojen komentajana, mistä hän sai "potkut yläkertaan", eli armeijan korkeaan virkatehtävään Pentagonissa.

Vietnamissa oliessaan hän antoi julkisesti 48 "ennustusta" aivan käden ulottuvissa olevasta ja varmaan tulevasta "voitosta". Mutta Etelä-Vietnamin kansallisen vapautusrintaman puolustusvoimat antoivat kerta toisensa jälkeen hyökkääjille sellaisia iskuja, että toiveet 'voitosta" häipyivät ilmaan ja sen sijaan Pentagon kutsui tämän "voittoisan" kenraalin pois koko sotanäyttämöltä.

Sen jälkeen kenraali Westmoreland — vaikka onkin vissin laisessa julkisuustoiminnassa oleva kenraali — ei ole enää "voiton" ennusteluja esittänyt . . . Se olisi ilmeisesti liian typerää.

Sen sijaan arvon kenraali on tyytynyt julkisten meriselitysten antamiseen siitä, miksi Yhdysvallat muka ei ole saanut voittoa Vietnamissa vaan juuttunut sinne kuin se entinen harakka tervatulle lankulle.

Puhuen Los Angelesissa hän esitti Yhdysvaltain Vietnamin sodan epäonnistumisesta kolme perussyytä: "Etukäteen arvaamattomat sääsuhteet", "epäterveellinen ilmasto" ja 'läpipääsemättömät viidakot".

Kuten huomataan, vietnamilaisilla isänmaanystävillä ja vapaustaistelijoilla ei ole kerrassaan mitään tekemistä jenkkisotakoneiston epäonnistumisen kanssa. Kaikki epäonnet, vaikeudet ja tappiot ovat vain sen kauhean "kenraali viidakon" työn tuloksia!

Täten voidaan todeta että "kenraali viidakko" on uusi käsite sotilastieteessä.

Ja kuka voi kieltää sitä tosiasiaa, etteikö kenraali Westmoreland ole saanut riittävästi jopinpostia nimenomaan "kenraali viidakolta"!

Toivotaan nyt, että "kenraali viidakko" riittäisi ainakin kenraali Westmorelandin olemattoman maineen pelastamiseksi vaikka se ei vapauttaisikaan Yhdysvaltoja siitä häpeästä minkä sen aiheeton hyökkäys tuhansien mailien päässä olevaa pientä Vietnamin kansaa vastaan on USA:lle aiheuttanut.

— Känsäkoura.

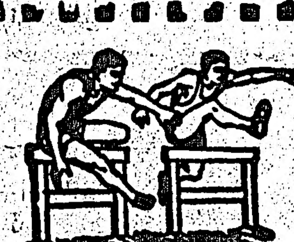

Urheilua

Yrjölä hävisi vain saksalaisille

Tulosherkuttelulla jatkettiin EM-kisoja viime torstaina. Ranskan Nicole Ducles korjaili ME-lukemia naisten 400 metrillä lyötyään ennakkosuosikin Colette Bessenin loppukiritaistelussa ajallaan 51.7. Entinen ennätys 51.9.

Myötätuuli nosti pituushypyn tasoltaan kolmannen päivän parhaaksi lajiksi. Igor Ter-Ovanesjan ponkaisi 817 ja vei kullan. Tokion kultamitalimies Lyn Davies vei hopean tuloksella 807. Tönu Lepik varmisti 804 ponkaisullaan jälleen Neuvostoliitolle yhden lisämitalin.

Kuulassa kävi niinkuin osattiin odottaa. Saksalaiskolmikko vei kaikki mitalit mutta Suomen Matti Yrjölä olikin sitten neljäs tuloksellaan 19,27. Lajin voitti Dieter Hoffman, ja kun H-J Rotherburg otti hopean, niin suursuosikki H-P Giesille jä pronssi käteen.

400 metrin aidat selvitti edukseen Neuvostoliiton Skomorokov hyvällä ajalla 49,7. 50 km kävelyssä lisäsi DDR kirkkaitten mitalien määrää sillä lajin kaksoisvoitto meni saksalaisille Christoph Hohnen voittaessa.

EM-KISOJEN TULOKSIA

Kuula, miehet: 1 Dieter Hoffman DDR 20,12, 2) Hans-Joachim Rothenburg DDR 20,05, 3) Hans-Peter Gies DDR 19,78, 4) Matti Yrjölä Suomi 19,27, 5) Colnard Ranska 19,06, 6)Gush NL 18,91, 7) Varju Unkari 18,78, 8) Karasev NL 18,71 9) Janousek T-slovakia 18,67, 10) Hubacher Sveitsi 18,67.

Miesten pituushyppy: 1) Igor Ter Ovanesian NL 817, 2) Lynn Davies Englanti 807, 3) Tönu Lepik NL 804, 4) Beer DDR 803, Barkovski NL 802, Klauss DDR 800, 7) Pani Ranska 787, 8) Ugolini Ranska 787 9) Tourret, Ranska 782, 10) Rak Jugoslavia 778, 11) Hauglan Norja 758, 12) Torring Tanska 741, 13) Sarugan Romania 734.

50 km kävely: 1) Christiph Hohne DDR 4.13.32,8, 2) Peter Zeizer DDR 4.16.09,1, 3) Venjamin Soldatenko NL 4.23,04,8.

400 m aidat: 1) Vjatsheslav Skomorohkov NL 49,7, 2) John Sherwood Englanti 50,1, 3) Andrew Todd Englanti 50,1.

400 m miehet: 1) Jan Werner Puola 45,7, 2) Jean Claude Nallet Ranska 45,8, 3) Stanislaw Gredzinski Puola 45,8.

Naisten 5-ottelu, loppupisteet: 1) Liese Prokop Itävalta 5,030, 2) Meta Antenen Sveitsi 4,793, 3) Maria Stosjakova NL 4,773.

800 m naiset: 1) Lilian Board Englanti 2.01,4, 2) Annelise Damm-Nielsen Tanska 2.02,6, 3) Vera Nikolic Jugoslavia 2.02,6.

Keihäs naiset: 1) Angela Ranaki-Nemeth Unkari 59,76, 2) Marta Rudas-Paulanyi Unkari 58,80, 3) Velentina Evert NL 56,56.

400 m naiset: 1) Nicole Duclos Ranska 51,7, (uusi maailmanennätys), 2) Colette Besson Ranska 51,7 51,7 (sama kuin ME), 3) Maria Sykora Itävalta 53,0.

Korkeushyppy naiset: 1) Miloslava Rezkova T-slovakia 183, 2) Antonia Lazareva NL 183, 3) Maria Mracnova T-slovakia 183.

Ron Hill voitti EM-maratonin, Suomi "on tyytyväinen"

Yleisurheilun Euroopan mestaruuskisat päättyivät viime sunnuntaina Ateenassa Englannin Ronn Hillin komeaan maratonivoittoon. Hill ohitti viimeisellä kilometrillä Belgian Gaston Roelantsin ja sai ajakseen 2.16.47. Toiseksi tuli Roelants ajalla 2.17.22.2 ja kolmanneksi Englannin James Alder 2.19.05.8.

EM kilpailuissa syntyi 5 uutta maailmanennätystä, joista 4 tuli naisten tilille (yksityiskohtaisemmat kilpailutulokset julkaistaan Vapauden tiistaisessa numerossa.) Peräti 24 lajissa tehtiin uusi EM-kisojen ennätys. Lisäksi sitä sivuttiin kahdessa lajissa. Maailmanennätykset olivat: Naisten kuula Nadezhda Tshishova, NL 29.43 naisten 400 m Nicole Duclos ja Colette Besson Ranska 51.7, naisten 1,500 m Jaroslava Jehlichova, T-slovakia 4.10.7, naisten 4x100 m Englanti ja Ranska 3.30.8 sekä moukari Anatoli Bondartshuk, NL 74.68.

Suomen kokonaispanos näissä EM-kisoissa on mielestäni tyydyttävää luokkaa, sanoi Suomen Urheiluliiton puheenjohtaja Jukka Uunila. Parempaakin olisi voinut pystyä esim. seiväshypyssä, kiekonheitossa, pituudessa jne., hän kuitenkin totesi.

Kaksi hopeaa ja yksi neljäs sija ovat kohtalainen saavutus verrattuna Budapestin yhteen neljänteen ja muutamaan pistesijaan, hän selitti. Erikoisen hienoja suorituksia oli mielestäni Reijo Vähälän yllättävän hyvä panos korkeudessa ja Pauli Nevalan raju toinen heitto, vaikka Janis Lusis oli heittänyt mahtavan lukeman 91.52.

Saksan demokraattinen tasavalta oli EM-kisojen paras maa Se keräsi lauantaihin mennessä yhteensä 190 pistettä. Toiseksi tullut Neuvostoliitto sai 168 pistettä ja kolmanneksi tuli Englanti 100 pisteen tuloksella. Suomella silloin oli 13 pistettä.

HILLPORT TAXI
24 TUNNIN PALVELU
SUOMEA PUHUVAT AJURIT
Puh. DI 5-5461
122 S. Cumberland St.
Port Arthur Ontario

Milloin tahansa tarvitsette ruokatavaraa, lihaa tai muuta tavaraa, ostakaa ne osuuskaupastanne
International Co-Op Stores Ltd.
176 S. Algoma Street Port Arthur, Ontario

Presidentti Kekkosen Romanian-vierailu

Kalastusretki Tonavan suistoalueella, tutustuminen Romanian kansantalouden saavutusten 25-vuotisjuhlanäyttelyyn, vierailut Galatsin terästehtaassa ja Constanzan alueen lomakeskuksissa sekä viralliset keskustelut kuuluvat presidentti Urho Kekkosen Romanian vierailuohjelmaan. Presidentti Kekkonen saapui Bukarestiin 22. syyskuuta ja tapasi tällöin presidentti Nicolae Ceausescun. Saman päivän iltana ohjelmassa oli virallinen juhlaillallinen ja vastaanotto presidentti Kekkosen kunniaksi. Presidentti Kekkosen Romanian vierailu kestää viisi päivää. Romaniasta presidentti matkustaa Unkariin.

Toisena vierailupäivänä presidentti kävi virallisia keskusteluja Romanian kansantasavallan valtioneuvostossa. Iltapäivällä siiryttiin Galatsiin, jossa kohteena oli terästehdas.

Kalastusretki Tonavan suistoalueella oli ohjelmassa kolmantena päivänä. Kalastajalounaan jälkeen siirryttiin pikkuveneillä Tonavaa pitkin Constanzaan.

Illalla järjesti presidentti Kekkonen vastaanoton presidentti Ceausescun kunniaksi Bukarestissa.

Viimeisenä vierailupäivänään presidentti Kekkonen tutustuu Romanian kansantalouden saavutusten 25-vuotisjuhlanäyttelyyn ja kylämuseoon.

Korotus Suomen kansaneläkkeisiin

Helsinki. — Kansaneläkkeiden indeksikorotus toteutetaan lokakuun alusta päätti Suomen valtioneuvosto viime torstaina. Korotuksen ajoittaminen johtuu perhe-eläkkeiden maksamisen alkamisesta lokakuun alusta sekä asumistukijärjestelmän toteuttamisesta.

Indeksikorotuksen perustana on elokuun pisteluku, joka on todennäköisesti 217. Korotus olisi siten keskimäärin 1,6 prosenttia. Valtiolle tästä aiheutuisi lisämenoa tänä vuonna noin kaksi miljoonaa markkaa.

Kansaneläkkeet vastaavat nykyisin kesäkuun 1968 indeksin pistelukua 213. Seuraava kolmen prosentin korotus olisi toimitettu indeksipisteluvun noustua 220:een.

Perustana nyt tehdylle ratkaisulle oli esitetty, että perhe-eläkkeiden tukiosiin olisi jäänyt pysyvä indeksitason jälkeen jääneisyys, jos niiden myöntäminen olisi tapahtunut indeksin ja palkkatason noustua edellisen indeksikorotuksen tasosta.

Korottamalla kansaneläkkeet perhe-eläkkeiden maksun alkaessa olin kustannusindeksin silloisen pisteluvun edellyttämälle tasolle päästään perhe-eläkkeiden oikeudenmukaiseen määräytymiseen ja vältetään tarpeettomat myöhemmät tarkistukset.

Kansaneläkkeen perusosa nousee 70 markkaan ja täysi tukiosa I kuntaryhmässä 135 mk:aan, II kuntaryhmässä 118 mk:aan ja III kuntaryhmässä 101 mk:aan. Apulisän uusi määrä on 64 mk ja hoitolisän 94 mk. Täysimääräinen kansaneläke ilman tukilisiä on siten I kuntaryhmässä 205 mk, II:ssa 188 mk ja III:ssa 171 mk kuukaudessa. Tukilisien määrät, jotka ovat 25 mk puolisona ja 50 mk täytenä tukilisänä kuussa, eivät ole sidottuja indeksiin ja pysyvät siten ennallaan.

Indeksikorotus lisää kustannuksia kansaneläkkeiden osalta noin 1,5 milj. mk kuukaudessa ja perhe-eläkkeiden osalta noin 80,000 mk kuukaudessa. Valtion osuus lisäyksestä on noin 0,7 milj. mk kuukaudessa eli tänä vuonna kaikkiaan noin 2 milj. mk.

CSJn LAULAJAT SAIVAT ERITTÄIN LÄMPIMÄN VASTAANOTON H:SSÄ

Helsinkiläisten vieraanvaraisuus ikimuistoinen — salintäyteinen yleisömäärä juhlassa — Canadan suurlähetystö toivotti menestystä

Helsinki. — (Omalta kirjeenvaihtajalta) — Helsinkiläisten suuri vieraanvaraisuus ja monet huomaavaisuudenosoitukset sekä juhlalle antama hyvä yleisökannatus jätti Canadan Suomalaisen Järjestön laulajain mieleen kauan säilyvän ja todella kauniin muiston.

Kuoromme saapui Helsingin Työväentalolle sunnuntaina, syyskuun 14 pnä puolen päivän aikaan. Siellä olivat meitä vastaanottamassa STM Uudenmaan piirijärjestön toimitsijat Mirjam Jokinen ja Viljo Järvinen.

Työväentalon ravintolassa oli meille järjestetty kahvi- ja voileipätarjoilu. STM:n Uudenmaan piirijärjestön puolesta Viljo Järvinen lausui siellä kuoromme ja kaikki seurueen jäsenet tervetulleeksi Helsinkiin. Työväen naiskuoro lauloi kauniita lauluja.

Matkanjohtajamme Edwin Suksi sydämellisesti kiitti ystävällisestä ja vieraanvaraisesta vastaanotosta.

Välittömästi sen jälkeen toimitettiin kuoromme majoittaminen helsinkiläisten ystäviemme koteihin.

Maanantaina, syyskuun 15 pnä oli meille järjestetty vierailutilaisuuksia. Kello 10 aamulla olimme OTK:n (Osuustukkukaupan) vieraina Käenkuja 3-5 B-porras, jossa meille näytettiin mm. automaattinen kahvipaahtimo pakkausosastoineen sekä OTK tukkukaupan rauta- ja ruokatavaraosastot. OTK:n puolesta olivat esittelijöinä tiedotussihteeri Leo Karetvaara ja vahtimestari Aarne Viljamaa, jotka antoivat selvän kuvan tästä jättiläismäisestä osuustukkuliikkeestä. Laitosten tutustumisen jälkeen siirryttiin OTK:n hallinnon järjestämälle lounaalle, jossa oli maukas ja monipuolinen ruoka.

Kello 3-4 olimme Helsingin kaupungin vieraina Kallion Virastotalossa. Toinen linja 4 kabinetti kerros, missä meille oli hienot iltapäiväkahvitarjoilu hyvine kaakkuineen.

Nils-Eric Ringbom, Helsingin kaupunginorkesterin intendentti lausui kuoromme lämpimästi tervetulleeksi Helsinkiin. Kaupungin puolesta jaettiin kaikille lahjana hienot kuvateokset.

Tiistaina syyskuun 16 pnä klo 11 ap. oli kertaharjoitukset helsinkiläisen säestäjän, pianisti Marja Ojan kanssa Työväentalon juhlasalissa.

Viihdeiltamme Helsingin Työväentalon juhlasalissa onnistui hyvin. Avaran juhlasalin istumapaikat täyttyivät yleisöstä. Kaikki esityksemme saivat lämpimän ja yhä toistuvat suosionosoitukset sekä taiteellista yleisöltä.

Helsinkiläiset ystävämme osoittivat kiitollisuuttaan kuoroja, kaikkia ohjelman esittäjiä ja kuoron johtajia kohtaan, ojentaen paljon kauniita kukkia esiintyjille. Kukkien yhteydessä annettiin kauniita adresseja, lippuja mm. joista mainitsemme seuraavat: "Canadan Suomalaisen Järjestön Laulajat, Muistoksi vierailustanne Helsingissä 16. 9. 1969." Suomen Työväen Musiikkiliiton Uudenmaan piiri.

"Canadan Suomalaisen Järjestön Laulajat, Lämpimästi tervehtien." Helsingin Työväen Sekakuoro. Kukkatervehdys. Helsingin Työväen Naiskuoro.

Viihdeiltamme läsnäolollaan kunnioitti Suomi-Seura r.y. toiminnanjohtaja herra Tauri Aaltio. Hän kävi tervehtimässä kuorolaisia ennen ohjelman alkamista Canadan suurlähetystöstä soitettiin kuoromme johtajalle Veli Kentalalle ja toivotettiin menestystä juhlallemme.

Ennen ohjelman päätyttyä matkan johtaja Edwin Suksi kiitti sydämellisesti helsinkiläisiä ystäviä hyvästä kannatuksesta ja STM Uudenmaan piiriä esitysiltamme järjestämisestä sekä ojensi kuoron puolesta muistolahjan Uudenmaan piirille — Viljo Järviselle.

Viihdeiltamme päätyttyä kutsuttiin canadalaiset vieraat STM Uudenmaan piirijärjestön järjestämälle illalliselle Helsingin Työväentalon ravintolaan. Siellä tarjottiin meille monipuolinen ja hyvä illallinen virvokkeineen. Illan viihtyisyyttä täydensi Helsingin Työväen Naiskuoron esitykset Ossi Elokkaan johdolla ja Elännon sekakuoron esitykset Eino Kirvessalon johdolla sekä helsinkiläisten naisten Trion esitykset, jotka oli erittäin huumorinen esitys.

Sydämellisesti kiitämme helsinkiläisiä ystäviämme unohtumattomasta illasta ja ystävällisestä vieraanvaraisuudesta.

Kiitollisuudella tulemme teitä aina muistamaan.

"MIELTÄ LÄMMITTÄNYT TILAISUUS"

Beaver Lakella asuva lukijamme on hyväntahtoisesti lähettänyt käytettäväksemme erään helsinkiläislehden selostuksen CSJ:n sikäläisestä juhlasta. Lehti kirjoittaa mm. seuraavaa:

Työväentalon juhlasalissa oli tiistai-iltana viihdetilaisuus, jonka runsaasta ja monipuolisesta ohjelmasta vastasi Kanadan Suomalaisen Järjestön Laulajat. Vieraat esittivät näytteitä kulttuuriharrastuksista, mitä heillä on uudessa kotimaassaan, ja esitetyistä numeroista päätellen yhteistyö siellä on laajaa ja tuloksellista. Matkalle lähtijät oli koottu kolmesta eri kaupungista, eikä esitysten viimeistelyyn liene ollut suuremmin aikaa kuitenkin kansanomaiseen tyyliin valittu ohjelma miellytti lähes täysilukuista yleisöä, eikä esitysten tasoakaan ole syytä suuremmin moittia. Saamme vain olla kiitollisia tämänlaatuisista vierailuista, jotka lämmittävät mieliä ja avartavat omaa näkemystämme.

Pääasiassa ohjelma muodostui erilaisista laulunumeroista ja alkuun lähdettiin juhlavasti molempien maiden kansallislauluilla. Muu osa olikin melko helposti tajuttavaa viihdettä. Tilaisuuden luonteesta tietysti johtui, että kotimaan kaipuuta ja haikeutta sävelissä oli runsaasti ja esityksissä oltiin mukana koko sydämellä. Kuoro esiintyi kolmessa eri kokoonpanossa, laulupuolta edustivat lisäksi useat soolo- ja duetto numerot. Taidossaan varsin pitkällä oli nuori neiti Brenda Rantala, joka soitti mm. Paganinia. Kuoronjohtajina ja myös solisteina esiintyivät Aino Heikkinen ja Veli Kentala. Eri numeroissa avustivat vielä Annie Tynjälä, George Saivo, Senja Suksi, Esther Hakala, Irja Koivula, Amy Malmberg ja Edwin Suksi.

Kuuluttajana ja lausujana oli Eino Tarvainen. Säestykset hoiti Marja Oja.

V.V.

Karl Lehdon muistolle

Viime lauantaina, tämän kuun 20 päivänä levisi tieto täällä Torontossa, että hyvin tunnettu kansalaisemme Karl Lehto oli muuttanut sinne, mistä ei enää paluuta ole. Hän kuoli Kingsway sairaalassa muutamia viikkoja sen jälkeen kun hän oli sinne muutettu, koska hänen jalkansa eivät enää ottaneet toimiakseen ja siitä johtuneet seuraukset olivatkin sitten hänen lopullisena kuolemansa syynä.

Hän olikin jo saavuttanut aika korkean iän, ollen kuollessaan yli 91-vuotias. Hänet laskettiin maan poveen vaimonsa viereen, joka kuoli jo 37 vuotta sitten.

Jo nuoruusvuosinaan oli hänellä innostusta etenkin voimistelun suhteen ja muuhunkin urheilutoimintaan. Ennen Canadaan muuttamistaan 1902 oli hän Suomessa jo perustanut kaksikin urheiluseuraa, ollen samalla aktiivisesti mukana muussakin työväen liikkeessä.

Saavuttuaan tähän maahan oli tuo urheiluasia hänellä yhäkin mielessä ja niinpä hän olikin perustamassa maamme vanhinta urheiluseuraa Toronton Yritystä 1906 ollen senkin toiminnassa niin puheenjohtajana kuin muidenkin tehtävien parissa. Monia vuosikymmeniä hän toimi aina palkintotuomarin vaativassa tehtävässä, kaikki niin liittojuhlat kuin yhteiset suurjuhlammekin saivat hänen kannatuksensa, lukuunottamatta kahta viimeistä vuotta kun terveys jaloissa oli hyvin heikkoa ja näinollen hän vain onnitteluittensa kautta osallistui niihin.

Monet arvokkaat kiertopalkinnot hän lahjoitti aikoinaan urheilun edistämiseksi tukien samalla rahallisestikin asiaa aina tarpeen tullen.

Muuhun toimintaan otti hän osaa vuosikymmeniä, ollen Toronton osaston rahastonhoitajanakin yli kaksikymmentä vuotta, aikana jolloin Toronton Don haali rakennettiin ja järjestäen silloin siihen tarvittavia rahavaroja "toverilainojen muodossa", Myöskin oman ammattinsa räätälien ammattiosaston toiminnassa hän toimi vuosikymmeniä, joten hän kerkisikin tehdä "työtään" useammallakin alalla.

Etenkin urheiluväkemme menetti "Kallessamme" rehdin ja aina apuaan tarjoavan ystävän ja muistonsa tuleekin kauan säilymään, kaikkien edistysmielisten suomalaisten keskuudessa.

Lepää rauhassa, Kalle.

— Vaasan Jukka.

J.K. — Lähinnä kaipaamaan häntä jäivät tyttärensä Aino ja pojat Lauri ja Sulo tääällä Canadassa sekä monet sukulaiset. — Sama.

Turkkilainen kone pakotettiin menemään Bulgariaan

Istanbul. — Eräs 27-vuotias istanbulilainen lakitieteen oppilas pakoitti Turkin lentoyhtiön Viscount-merkkisen matkustajakoneen lentämään tiistaina Bulgariaan, mutta Bulgarian suurlähetystöstä tiedoitettiin, että kaappaaja palautetaan Turkkiin. Lentokoneessa oli 62 henkilöä kaappauksen tapahtuessa.

Näille järjestelyille SAS:n kanssa
Soittakaa puhelimitse, poiketkaa tai kirjoittakaa:
RITARI AGENCIES LTD.
MATKAILUASIOITSIJAT VUODESTA 1936 LÄHTIEN
7 CEDAR STREET SUDBURY, ONT.
PUHELIN 675-5683

TORONTON KUULUMISIA

Toronto. — Yksi kiinnostavin tilaisuus Don-haalilla on sunnuntaina, lokak. 5 pnä kello 4 ip. Silloin saamme terveiset Suomesta kuorolaisiltamme. Se on varmaan jännittävää, kiinnostavaa ja ainutlaatuista joten kannattaa tulla mukaan nuoret ja vanhat läheltä ja kaukaa.

Torstaina, lokak. 16 pnä kello 8 illalla on Don-haalilla Suomi filmin elokuvaesitys "Kaunis Veera" eli Ballaadi Saimaalta. Tuskin kukaan on Veeraan kyllästynyt vaikka olisi useamminkin nähnyt?

Toimen Naiset järjestävät "rummage" myynnin kiitospäivän jälkeen ja lahjoituksia otetaan kiitollisuudella vastaan.

CSJ:n Toronton osaston kuukausikokous pidetään lokakuun 6 päivän iltana. Silloin voi jo Yrityksellä ja näyttelijöillä olla suurjuhla suunnitelmia esillä. Kaikki mukaan.

Paljon kiistelty vanhusten vapaa kyytiasia katuvaunuissa lepää kuulumattomissa. Oikeastaan pitäisi olla "taksi" sillä esim. kulku sairaaloihin useammassa tapauksessa käy ainoastaan autolla kun jalka ei enää nouse niin paljon, että voisi katuvaunuun nousta. Näihin kysymyksiin on tavallinen vastaus, että on oltava aivan varaton. Tässä on yksi kertomus varattomuudesta. Majanmuutto touhussaan joku ei ollut saanutkaan vanhuudeneläkettään ajoissa ja oli näin ollen "poikki". Tämän kuultuaan huoneen vuokraaja menetti malttinsa ja alkoi syytää vuokraajan tavaroita kolmannesta kerroksesta alas. Näin sitä käy varattomalle. — J. N.

Don haalin rientoja

Toronto. — Sunnuntaina, lokakuun 5 päivänä pidetään haalilla Suomi-matkailijoiden kotiintulijaiset, johon kaikki ovat tervetulleita kuulemaan Suomi-terveisiä kuorolaisilta ja muilta matkailijoilta. Tilaisuus alkaa kello 4. Ohjelmaa ja koristettu kahvipöytä.

* * *

Kuoron harjoituksetkin taas pian alkavat Paul Hietalan johdolla. Päivää ei ole vielä päätetty, mutta sitten kun se ilmoitetaan, toivomme, että uusiakin jäseniä liittyy kuoroon. Onhan meidän vuorossa järjestää ensikesän Suurjuhlat, jonka järjestelystä vastaa Finlandia kuoro, Yritys ja Torontont osasto.

* * *

Toronton osaston kuukausikokous on haalilla maanantaina 6 päivänä. Kokouksessa tulee esille Suurjuhla paikan hyväksyminen, raportti näyttelijäin kokouksesta ja muita tärkeitä talvitoiminnan asioita.

* * *

"Kaunis Veera", Suomi Filmi esitetään haalilla torstaina, lokakuun 16 päivänä kello 8 illalla.

* * *

Lauantaina 18 päivänä on illallistanssit, jonka järjestää Canadian Council of National Groups. Tilaisuudessa on vähän ohjelmaa, hyvä tanssimusiikki ja tarjoilua.

* * *

Toimen Naiset päättivät pitää syys Rummage myynnin perjantaina ja lauantaina lokakuun 24 ja 25 päivinä. Myyntiin voi tuoda lahjoituksia haalille. Seuraava kerhon kokous on torstaina, lokakuun 9 päivä, jossa kuulemme Suomi-terveisiä Olgalta ja Almalta. Uudet jäsenet lausumme lämpimästi tervetulleiksi. — H.T.

Suomi-vieraitten tervetuliaisjuhla Soossa 5 pnä

Sault Ste. Marie. — Suomivierailijoiden tervetuliaisjuhla on Steelton haalilla lokakuun 5 pnä kello 6 iltapäivällä. Tietenkin kaikin olemme halukkaita kuulemaan Suomesta palanneiden ystäviemme tervehdyksiä ja kertomuksia matkanäkemyksistään. Siis tervetuloa ympäristönkin kansalaiset kuulemaan mitä heillä on kerrottavaa.

Muistakaa aika ja paikka — Steelton haali, 5 päivä kello 6 illalla. Kuulin, että sinne on järjestetty oikein maukas kahvitarjoilu hyvien leivosten kanssa.

Kaikki ovat tervetulleita.

— S-nen.

Windsorin kouluissa lakkotila

Windsor, Ont. — Windsorin koululautakunnan palveluksessa olevat siivoojat ja laitosmiehet päättivät tiistai-iltana ulottaa lakkonsa 16:sta korkeakouluun ja 44:ään kansakouluun.

Canadian Union of Public Employees osasto no. 27 jäsenet vaativat uutta työehtosopimusta kesäkuun 30 pnä umpeen menneen vanhan sopimuksen tilalle. Keskiviikkoon mennessä työläiset olivat olleet lakossa ainoastaan kuudella korkeakoululla ja yhdellä kansakoululla.

Scandinavia, your other home. It never cost so little to fly there.

Nyt on aika tehdä tuo matka tavataksenne nuo ystävänne ja sukulaisenne Skandinaviassa.

Lippujen hinnat eivät koskaan ole olleet halvemmat ja kun lennätte SAS'illa, saatte joukon lisäetuja. Maksamalla ainoastaan $350* me lennätämme teidät jetillä Kööpenhaminaan. Ja auto odottaa teitä lentokentällä. Kivutkaa siihen ja ajakaa minne mielenne halajaa Skandinaviassa . . . perheenne kotikylään Tanskassa, merenrantakaupunkiin Norjan länsirannikolla, Tukholmaan, tai vaikkapa jonnekin napapiirin pohjoispuolelle Suomessa.

Valitkaa kolmen viikon matka, jolloin ensimmäisen 600 mailin vuokra on meidän laskuumme. Kahden viikon matkalla ensimmäisen 900 mailin ajalta. (Lokakuun 1. ja huhtikuun 15. välisenä aikana tehdyillä kiertomatkoilla "free mileage" on rajoittamaton).

Tai ehkäpä matkustatte mieluummin rautateitse. Me kustannamme rautatiematkanne ensimmäiset 600 mailia I. luokassa tai 900 mailin pituudelta II. luokassa.

Kaikkiin valmismatkoihin sisältyy ensimmäisen yön hotellihuone Kööpenhaminassa ja sen jälkeen majoitus jossain viehättävän tanskalaisen kaupungin matkustajakodissa.

Kannattaa olla tarkka dollareista ja alottaa matkanne suunnittelu tänään. Saadaksenne lisätietoja ottakaa yhteys matkatoimistoonne tai SAS'iin.

* Valmismatkan hintaan sisältyy Montreal—Kööpenhamina edestakaislippu säästöluokassa.

SAS service makes all the difference in the world.

SAS
SCANDINAVIAN AIRLINES

Lippumyymälät: 199 Bay Street, Toronto, Ont. Tel (416) 362-5221
800 Dorchester Blvd., Montreal, P.Q. Tel (514) 861-8311 211 Portage Avenue, Winnipeg, Man. Tel (204) 943-0673

KOTIPALVELU
HYLAND CARPET
Lattiamattojen myynti ja ammattitaitoinen paikalleen asetus.
Armstrong ★ Celanese ★ Ozite
PUHELIN 675-6566
SUDBURY ONTARIO

SUDBURYN SIION SEURAKUNTA
1843 PARIS ST.
KOKOUKSET:
Sunn. kello 10 ap. ja klo 7. ip.
Torstaisin klo 7.30 ip.
Perj. Nuoret klo 7.30 ip.
TERVETULOA!
Matti Hämäläinen, pastori, puhelin 674-6583.

LOUGHEED
HAUTAUSTOIMISTO
Hautaukset 100 mailin säteellä Sudburysta toimitetaan ilman lisämaksua.
AMBULANSSI-PALVELUS
24 TUNTIA VUOROKAUDESSA
PUHELIN 673-9595
252 Regent St.S.
Hazel kadun kulm.
SUDBURY

Putkitus- ja lämmitys-
EXPERTIT
• ÖLJYPOLTTIMOITA •
Kustannusarviot vapaasti
Morrison Plumbing & Heating (Sudbury) Ltd.
PUHELIN 674-0797
164 Elgin St. S., Sudbury

Uusia ja käytettyjä
RAKENNUS-, PUTKITUS- ja MUITA TARPEITA
säästöhinnalla!
Maksamme korkeimmat hinnat romumetallista.
Greenspoon Bros.
214 Notre Dame 674-4259 Sudbury
LIMITED

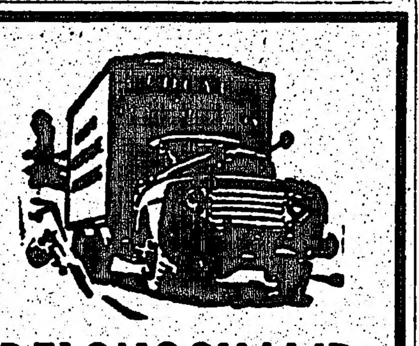

DELONGCHAMP Cartage Co. Ltd.
20 Lorne St. Puh. 675-5611
LYHYEN JA PITKÄN MATKAN RAHTIAJOA . . . TALOUSTARPEITA PAKATAAN — MUUTETAAN — SÄILYTETÄÄN — LÄHETETÄÄN
NYKYAIKAINEN VARASTOHUONE

Suomi-vieraitten kotiintuloilta lokakuun 8. pnä

Suomessa vierailleitten kansalaistemme ja erikoisesti tämän viikonvaihteen aikana kotiutuvien CSJ:n laulajain ja heidän matkakumppaniensa kotiintuliaisiksi on Finnish-haalilla keskiviikkona (kuoron harjoitusiltana), lokakuun 8 pnä erikoinen kotiintulo-perhejuhla.

Siellä on meillä tilaisuus kuulla joukkomitassa Suomi-terveisiä ja kaikki kansalaisemme ovat sydämellisesti tervetulleita. Tilaisuudessa tarjoillaan vapaat kahvit kotitekoisten kahvileipien kerä ja lopuksi tanssitaan tunnettujen soittajien Leo Niemen ja Kalevi Taussin huolehtiessa musiikista. Tervetuloa läheltä ja kaukaa tähän erikoistilaisuuteen.

Sudburylaiset Suomi-vieraat kotiutuvat jos ei lento- tai muita viivytyksiä tule, kello yhden ja kahden välillä sunnuntaina iltapäivällä.

Harvestibingo lokakuun 16 pnä

Vuotuinen harvestibingo, mikä on aina saanut kansalaistemme jakamattoman kannatuksen, on tänä vuonna heti kiitospäivän jälkeen eli lokakuun 16 pnä. Kaikenlaisten maantuotteiden lahjoitukset otetaan kiitollisin mielin vastaan. Pitäkäämme siis lokakuun 16 päivän ilta vapana tätä syyskauden merkkitilaisuutta varten.

Osaston valitsema "harvestibingokomitea" kokoontuu Finnish haalilla tiistaina, syysk. 30 pnä, kello 7.30 illalla. Kaikki kokoukseen, please.

MUISTILISTA

Bingotilaisuus Finnish-haalilla torstaina tk. 25 pnä alkaen kello 7.30 illalla, sanomalehtitilausten hankkimiseksi varattomille henkilöille. Terveuloa.

Finnish-haalin kirjasto avataan lokakuun 1 pnä kello 7-8. Tervetuloa. — Kirjastokomitea.

Harvestibingokomitean kokous Finnish-haalilla tiistaina, t.k. 30 pnä, kello 7.30 illalla.

Perhepäivä pidetään Wanupin haalilla sunnuntaina syyskuun 28 pnä.

FRANK R. BLOCK, R.O.
OPTOMETRISTI
Puh. konttori 674-4014
kotiin 673-0705
65 ELM STREET EAST
SUDBURY, ONTARIO
VASTAANOTTO ESPANOLASSA
keskiv. iltap. ja torst. aamup.

NOPEA . . . Täydellinen
"GOLDEN
keskus-lämmitys-öljypalvelu
Ilmainen 24 tunnin polttimohuolto. Myös öljylämmittäjien öljyä.
Ainoa suomalainen öljyn välittäjä Sudburyssa
TAUNO LUNDGREN
Kontt. 674-3585 Kotiin 674-5337

Jackson & Barnard
HAUTAUSTOIMISTO
Palvellut Sudburyn yhdyskuntaa yli neljäkymmentäviisi vuotta edistyneellä tavalla, jonka vuoksi voimme tarjota hienoimmat mukavuudet: kappelin, joka on kuin kirkko, urkurin ja kykenevän henkilökunnan ilman lisämaksua.
VAPAATA PARKKEERAUSTILAA TONTILLAMME
233 Larch St. Sudbury

Aina valmis palvelemaan Teitä
soittakaa
675-6427
LAINE AGENCIES REALTOR
KAIKKIA VAKUUTUKSIA
Vakuutustoimisto
Oliver R. Laine ja Pentti Penttilä
Kiinteistönmyynti toimisto
Johtaja: Mrs. M. Summers
kotiin 674-4829
Myynti: George Gustafson
kotiin 675-6990
Mrs. D. Paul, kotiin 673-0419
Pentti Penttilä, kotiin 675-2941
Oliver R. Laine, kotiin 674-4167
Kiinteistön ja perintökiinteistön lailliset arvioitsijat
Mrs. M. Summers Pentti Penttilä
Oliver R. Laine
125 DURHAM STREET SOUTH
SUDBURY, ONTARIO

SUDBURYN UUTISIA

HAULIPANOS METSÄSTÄJÄN KASVOIHIN

Sunnuntaina lähellä River Valleytä tapahtuneessa metsästysonnettomuudessa loukkaantunut Peter Stefanuto, 626 Danford-kadulta, Sudburysta, siirrettiin tällä viikolla Sudburyn General sairaalasta Toronton yleiseen sairaalaan. River Valley sijaitsee noin 50 mailia Sudburysta itään.

Mr Stefanuton tilan sanotaan olevan vakavan. Sudburyn General sairaalan virkailijan antaman lausunnon mukaan hän menetti näkönsä sen jälkeen kun hänen kasvoihinsa osui 25 haulia 12 kaliberin haulikon panoksesta.

TERÄS LASKI JA INCO "KOROTTI"

Incon ja terästyöläisten palkkaneuvottelut ovat edelleenkin kriitillisessä vaiheessa, vaikka kummankin osapuolen sanotaan tehneen myönnytyksiä.

Ylläoleva on paras mitä voidaan sanoa Incon ja terästyöläisten välisistä palkkaneuvotteluista, jotka ovat käynnissä Torontossa.

Viimeisempien uutisten mukaan Inco on korottanut tarjoustaan 1.12 dollarista 1.17 dollariin tunnille kolmivuotisen sopimuksen aikana. Tämän lisäyksen sanotaan käsittävän 4.5 senttiä rahallisena palkkana.

Incon korotus seurasi sitä kun terästyöläisten unio tiedoitti maanantaina uudesta ehdotuksesta, jossa sanotaan alennetun union vaatimuksia. Union vaatimusten laskemisesta ei ole annettu tarkkaa selostusta, mutta niiden uskotaan alentuneen 1.80 dollarista 1.50 dollariin.

Incon eräs puhemies sanoi viimeisimmän yhtiön tekemän tarjouksen käsittävän 76 senttiä rahallisena palkkana kolmen vuoden aikana. Yhtenä Incon ehtona sanotaan nyt olevan myös sen, että uusi sopimus astuu voimaan sinä päivänä, kun se allekirjoitetaan eikä taannehtivasti heinäkuun 10 päivänä jolloin vanha sopimus meni umpeen.

Incon "työseisaus" on nyt kestänyt 78 päivää ja se koskee noin 16,000 kaivosalan työläistä Sudburyssa ja 2,000 Incon työläistä Port Colbornessa.

MM JA FALCONBRIDGE NEUVOTTELEVAT

Samanaikaisesti käydään neuvotteluja Falconbridge Nickel Mines-yhtiön ja Mine Mill union edustajien kesken Torontossa, mutta kumpikaan osapuoli ei ole antanut lausuntoa neuvottelujen kehityksestä tällä viikolla.

Falconbridgen ja Mine Millin välinen vanha työehtosopimus meni umpeen elokuun 21 päivänä ja tänään tuli kuluneeksi 36 päivää siitä kun yhtiön Sudburyn operaatioilla alkoi esimmäinen lakko Falconbridgen historiassa.

AVUSTUSTOIMINTAA LAKKOLAISILLE

Nyt on ryhdytty valmisteluihin, että Incon ja Falconbridgen lakkolaisille voidaan kerätä vaatteita ja rahaa.

Sudburyn alueen kirkkoneuvoston toimesta on perustettu "yhdyskunnan sosiaalihuoltoapukomitea", mikä käsittää katolilaisia kirkkoja, protestanttisia kirkkoja ja unioita, jotka ovat pyytäneet kirkkoja keräämään kaikenlaisia hyviä käytettyjä vaatteita ja rahaa. Vaatteiden ja rahan jakaminen lakkolaisten avustamiseksi aloitetaan lokakuun 1 päivänä eri kohteista.

Henkilöt, joiden sukunimi alkaa A—M kirjaimella saavat avustusta pelastusarmeijasta. Muille tätä apua annetaan katolilaisista hyväntekeväisyyskeskuksista Louiskadulta tai Notre Dame-kadulta. Avustustarpeita tullaan jakamaan myös kaupungin ulkopuolelle perustettavista keskuksista.

Terästyöläisten union kirjanpitäjäsihteeri Merl Day sanoi keskiviikkona, että union maksama "lakkoavustus" — $15 viikossa yksinäisille, $20 pariskunnille ja $2.00 jokaisesta lapsesta — on tarkoitettu pääasiallisesti ruokatavaran ostamista varten.

ARENAN KUSTANNUKSET NOUSSEET $8,000 DOLLARILLA

Tällä viikolla tiedoitettiin Sudburyn kaupunginvaltuuston kokouksessa, että New Sudburyn alueelle rakennettavan lasten luisteluarenan rakennuskustannukset tulevat ylittämään ainakin $8,000 alkuperäisen urakkasopimushinnan.

Alussa arenan hinnaksi sanottiin $250,000, mutta nyt näyttää siltä, että se tulee maksamaan kaupungin veronmaksajille ainakin $269,000 ja hinta voi nousta vielä tästäkin.

Kaupungin insinööri T. L. Hennessy sanoi ylimääräisten kustannusten johtuvan arenan perustuksen huonosta maalaadusta, jonka kanssa on jouduttu vaikeuksiin.

BELL TARJOUTUNUT OSTAMAAN MAATA KAUPUNGILTA

Bell Telephone-yhtiö on tarjoutunut ostamaan $475,000 hinnasta kaupungin palokuntatalon, entisen poliisiaseman ja maat jotka sijaitsevat Beech- ja Elginkatujen kulmauksessa. Puhelinyhtiön sanotaan olevan halukkaan saamaan tämän kaupungin omistaman kiinteimistön haltuunsa marraskuun 15 päivään mennessä.

Bell teki tarjouksensa suoraan kaupungin valtuustolle ja valtuusto päätti siirtää asian ensiksi kontrollilautakunnan käsiteltäväksi, mistä sen odotetaan palaavan valtuuston kokoukseen kahden viikon kuluttua.

Rautatielle myönnettiin estetuomio

Sault Ste. Marie. — Algoma Central-rautatieyhtiölle myönnettiin tällä viikolla estetuomio, mikä tekee laittomaksi rautatieoperaatioiden lakkovahdinnan United Steelworkers of America union osasto no. 2251 jäsenten toimesta. Mainitun union jäsenet ovat lakossa Algoma Steel Corporationia vastaan Sault Ste. Mariessa.

Ontarion korkeimman oikeuden tuomari Alexander Stark myönsi rautatieyhtiölle estetuomion tiistaina Torontossa järjestetyn kuulustelun jälkeen. Kuulustelun aikana esitettiin valaehtoisia lausuntoja joissa väitettiin, että rautatien operaatioita oli "häiritty" terästehtaan ulkopuolella hiljattain järjestettyjen mielenosoitusten aikana.

DDT:n käyttö pannaan Ontariossa

Toronto. — Ontarion terveysministeri Thomas Wells ilmoitti keskiviikkona, että DDT-hyönteismyrkyn käyttö tullaan kieltämään Ontariossa vuoden 1970 tammikuun 1 päivästä lähtien.

Mr. Wells sanoi, että DDT:n käyttö tullaan sallimaan vain muutamissa erikoistapauksissa ja että hyönteismyrkkykauppiaiden ei sallita myydä DDT:tä ilman terveysministeriön myön tämää lupakirjaa.

Kiinnittää huomiota kansallisiin asioihin

NDP:n edustajakokoukselle valmistetussa alustuksessa puhutaan myös unioista

Ottawa. — Uuden demokraattisen puolueen (NDP:n) edustajakokoukselle valmistetussa eräässä alustusasiakirjassa esitetään, että "kansainvälisten (amerikkalaisten) unioiden canadalaisosastoilla pitäisi olla oikeus yhtyä toisten unioiden kanssa lupaa pyytämättä Yhdysvalloissa sijaitsevasta päämajasta."

Samassa asiakirjassa suositellaan, että puolueen tulisi omaksua tiukemman asenteen Yhdysvaltain taloudellista maahantunkeutumista vastaan ja Canadan taloudellisen ja poliittisen itsenäisyyden puolesta.

Joka toinen vuosi pidettävä NDP:n edustajakokous pidetään lokakuun 28 päivästä alkaen Winnipegissä. Yllämainitun alustusasiakirjan on laatinut Canadan rautatietyöläisten unionin (CBRT) mainostyön johtaja Ed Finn. Mainittu CBRT-unioni on suurin itsenäinen canadalaisunio.

NDP:n edustajakokoukselle valmistamassaan asiakirjassa mr Finn huomioi, että useimmat canadalaisuniot, joiden päämajat sijaitsevat Yhdysvalloissa, nauttivat autonomisista oikeuksista kollektiivisten työehtosopimusten laatimisen tiimoilta, mutta muilla aloilla niiden valtuudet ovat rajoitetummat.

Hänen mielestään unionisteilla pitäisi olla canadalaiskeskus millä on valtuudet puhua canadalaisunioiden puolesta.

Mr Finn huomioi, että unionistisella alalla nyt vallitseva tilanne johtuu historiallisesta kehityksestä, ja että suuri osa Yhdysvalloissa päämajaansa pitävistä unioista on omaksuttu vapaaehtoisesti canadalaistyöläisten toimesta.

Canadan unioilla pitäisi kuitenkin olla oikeus, jos ne sitä haluavat käyttää, erota amerikkalaisesta päämajasta ja liittyä yhteen haluamansa toisen unionin kanssa, selittää mr Finn.

Hän suosittelee samalla että NDP:sta pitäisi tulla — toisin kuin vanhat puolueet — Canadan kansallinen puolue jonka ohjelmaan sisältyy Yhdysvaltain taloudellisen maahantunkeutumisen estäminen.

NDP:lla on mahdollisuus muodostua aidoksi poliittiseksi voimaksi Canadan itsenäisyyden puolesta. "Siitä tulisi NDP:n ohjelmaan yksi kohta mitä liberaalit ja toryt eivät koskaan saisi puhkaistuksi", sanoo mr Finn asiakirjassaan.

Hän selittää, että kummatkaan vanhat puolueet eivät ole kiintyneitä kansallisiin vaikutteisiin vaan auttavat sen sijaan yhdysvaltalaisten vaikutusvallan kasvua Canadassa.

Mr Finn sanoo, että NDP:ta on aina kiinnostanut Candan taloudellinen itsenäisyys, mutta puolueen "toiminta tässä suhteessa on ollut aika-ajoittaista ja ikään kuin erillään pitkän tähtäyksen kansallisesta ohjelmasta."

John Liinamaa kuoli tiistaina

Sudburyn alueella 34 vuotta asunut hyvin tunnettu kansalaisemme John Nikolai Liinamaa, 85 Nepahwin-kadulta, kuoli tiistaina Sudburyn Memorial sairaalassa. Hän oli kuollessaan 60 vuoden ikäinen.

Liinamaa oli syntynyt Suomessa, Härmän pitäjässä, mistä hän muutti Canadaan vuonna 1925. Aluksi hän asui Torontossa 10 vuotta. Vuonna 1933 hän solmi avioliiton Annie Kaijankosken kanssa.

Innokkaana kalastajana ja eränkävijänä tunnettu Liinamaa oli aikaisemmin myös työväen kulttuuritoiminnan lämmin kannattaja ja tukija. Hän oli Incon palveluksessa noin 30 vuotta mutta joutui muutama vuosi sitten jäämään huonon terveyden vuoksi pois työstä.

Lähinnä suremaan jäi hänen vaimonsa Annie ja kaksi lasta Altie Sudburyssa sekä Aulis Prince Georgessa, BC:ssa ja kolme lastenlasta sekä kaksi veljeä ja yksi sisko Suomessa.

Hautaus tapahtuu Lougheedin kappelista perjantaina, syyskuun 26 pnä kello 2 ip.

Protestiliike voimistuu USAn atomivoimaräjäytystä vastaan

(Jatkoa sivulta 1)

huolissaan siitä, että tämä räjäytys voi aiheuttaa maanjäristyksiä

Alaskan suuri maanjäristys v. 1964 nostatti hyökyaallon joka asiallisesti puhuen tuhosi Kodiak, Valdez ja Cordova nimiset yhdyskunnat.—Hyökyaalto aiheutti myös $16 miljoonan vahingot Port Albernille, B. C:ssa. —

Yhdysvaltain atomivoimakomissioni ei ole antanut yksityiskohtaisempia tietoja siitä milloin tämä ydinvoimaräjäytys aiotaan suorittaa. Kerrottu on kuitenkin, että se suoritetaan 4,000 jalan syvyydessä Amchitka-saarella mikä on 2,500 mailin päässä Vancouverista.

Meksikon entinen presidentti kuollut

Mexico City. — Meksikon entinen presidentti Adolfo Lopez Mateos kuoli tällä viikolla 59 vuoden ikäisenä pitkäaikaisen sairauden murtamana. Kuusivuotisena presidenitikautenaan Mateos teki Meksikoa tunnetuksi eri puolilla maailmaa laajemmassa mittakaavassa kuin yksikään hänen aikaisemmista edeltäjistään.

KIITOS

Sydämellinen kiitos kaikille, jotka ottivat osaa meille kerättyyn rahalahjaan Alfredin onnettomuuden ja siitä johtuneen sairauden vuoksi. Erikoinen kiitos kerääjille, mrs. Mäkelälle ja Ellenille sekä mr. ja mrs. Kusti Ketolalle.

Kiitollisuudella.

TYYNE JA ALFRED AHO

Wahnapitae Ontario

KODIN PIIRISTÄ

TOIMITTANUT EEVA

Taiteellisia kukkatauluja

Melkein jokaisella on joko omia tai toisten kokemuksia kirjojen välissä "prässätyistä" kukista. Joskus tunnesyistä on tullut laitettua talteen jokin kaunis kukka, joka litteäksi kuivattuaan kestää vuosikymmeniä. Koululaisille tällainen kasvien litteäksi kuivattaminen on varsin tuttua.

Nyt tämä romanttinen vanhanajan tapa on jälleen herätetty henkiin. Washingtonilainen taiteilijatar mrs. Sunny O'Neil on alottanut tällaisen harrastelun ja hänen valmistamiaan kukkatauluja on valtiollisissa viroissa olevien ja ulkomaisten lähettiläiden kodeissa.

Mielihyvin hän on antanut lehdille tietoja tästä harrastuksestaan ja niitä seuraamalla voivat ehkä tämänkin palstan lukijat tehdä koteihinsa "luonnollisia" kukkatauluja. Halpojen kehysten valmistusohje oli tällä palstalla heinäkuun 19 päivänä.

Mrs. O'Neil luettelee niin suuren joukon kukkia, joita voi tähän tarkoitukseen käyttää, että se veisi tässä vain tilaa. Yleisenä sääntönä hän pitää sitä, että kasvit eivät ole liian isoja tai paksuja prässättäväksi ja että niiden kukat eivät kuivattuaan muutu ruskeiksi, vaan pitävät luonnollisen värinsä.

Kukista poistetaan suurin osa varsista. Tulisi työskennellä samaan aikaan vain yhden kasvilajin kanssa. Kukat ja lehdet on prässättävä erikseen. Prässättäessä pieniä kukkia, kuten esim. orvokkeja, voi koko kukan panna puristukseen.

Uskokaa tai älkää, mutta hänen mielestään on paras prässäyspaikka puhelinluettelo! Se on kyllä paksu niin suuressa kaupungissa kuin Washington, mutta entä pienemmillä paikkakunnilla. No, voihan painoa lisätä.

Puhelinluettelossa on sellaiset lehdet, että ne imevät hyvin kosteutta. Vaalean värisiä kukkia tulisi sijoittaa valkeiden papereiden väliin, ettei painomuste jättäisi kasveihin jälkiä. Jokaisen kasvin väliin olisi jätettävä tuuman paksuudelta sivuja. Kun kirja on täten saatu täyteen on sen päälle pantava paino, jotta ilma ei pääse kasveihin vaikuttamaan. Kasvien kuivuminen kestää suunnilleen viikon kuivassa ja lämpimässä paikassa.

Kasvit poistetaan varovasti ja säilytetään kukin laji erikseen joko jonkun lehtiön välissä tai laakeassa laatikossa.

Kukkataulua suunnitellessa on hyvä käyttää alustana lasia ja kehystä, mihinkä asetelma sovitetaan. Musta sametti on klassillisen kaunista taustana ja siitä eroittuu selvästi kasvien eri värit. Mutta kaikki yksiväriset kankaat ovat tähän tarkoitukseen sopivia. Taustakangas leikataan joka puolelta tuuman verran suuremmaksi kuin mitä on kehysten taustakovike. Taustakangas käännetään takaosaan ja kiinnitetään teipillä tai liimalla.

Kukkia käsitellessä on hyvä käyttää pitkiä pihtejä, sellaisia, joita käyttävät hammaslääkärit ja postimerkkien keräilijät. Hiukan liimaa sivellään kasvien taakse joihinkin kohtiin ja asetetaan ennestään suunnitellulle paikalle taulussa. Liimaa on hyvä sivellä hammastikulla.

Tätä työtä voi harrastaa koska vaan, sillä kukkakaupoissa on joka vuodenaika vara valita haluamiaan kukkia.

Podetko "kamerahorkkaa"

Mikä on yleisin syy kuvan epäonnistumiseen? Seitsemässä tapauksessa kymmenestä se on kameran liikahtaminen laukaisuhetkellä. Epätarkatkin kuvat maksavat. Jos voitte välttää "kamerahorkkaa", säästytte sekä rahanmenolta että harmeilta.

Tässä muutama yksinkertainen sääntö Teille, jolla on yksinkertainen kamera ilman sen kummempia ohjeita:

Painakaa kamera lujasti poskeanne vastaan.

Seisokaa tukevasti, jalat hieman hajallaan

Painakaa käsivarret vartaloa vasten.

Nyt teillä on luja ote kamerasta — ja kuva voidaan ottaa.

Alkää painako laukaisinta nopeasti, koettakaa puristaa kameraa. Painakaa sitä yhtäaikaa sekä alhaalta että ylhäältä. Sulkimen toimiessa kuuluu napsahdus. Jatkakaa silti painamista, kunnes laukaisin on pohja-asennossaan.

Harjotelkaa tällä tavoin useita kertoja. Pian siitä muodostuu tottumus, ja tulette saamaan enemmän onnistuneita kuvia kuin milloinkaan aikaisemmin.

Pieninkin kameran liikahdus pilaa osan kuvan huipputerävyydestä. Pelkkä hengityskin ja sydämen lyönnit voivat sen aikaansaada. Liike on melkein huomaamaton, mutta se vaikuttaa silti.

Pieniä neuvoja

Hillopurkkien sulkemisesta

Ellei jokaiseen lasitölkkiin löydy kantta, voidaan ne sulkea kaupasta saatavalla sellofaanipaperilla, joka kostutetaan vedessä ennen purkin suulle asettamista. Paperi sidotaan kiinni ohuella narulla (ei paperi)' joka on myös kostutettu vedessä. Kuivuttuaan naru kiristyy ja sulkee tölkin tiiviisti.

*

Suolakurkut

eivät välttämättä tarvitse kellaria säilyäkseen. Kurkkupurkin, jonka on hyvä olla leveäsuinen, voi säilyttää kellarikomerossa siihen asti, kunnes keskuslämmitys alkaa toimia minkä jälkeen purkki viedään parvekkeelle. Sitä ei kuitenkaan pidä panna suoraan betonilattialle.

*

Home

kukkaruukkujen pinnalla on varsin ikävän näköistä. Sen saa lähtemään lopullisesti, kun hankaa ruukun pintaa teräsvillalla.

*

Lapsille lakanoita

Eheät, mutta käytöstä poistetut ikkunaverhot (jos ne eivät ole kovin ohuet) voi käyttää vuoteessa lasten aluslakanana. Jos verhot ovat kuviolliset, ne ovat mieluisiakin lasten vuoteissa. Kahdessa kapeammasta verhosta tulee sopivan levyinen lakana, kun verhot ommellaan keskeltä yhteen.

Kuluneet kengät

Jos kuluneisiin kengän kohtiin sivellään ensin esim. vaateliimaa, minkä annetaan kuivua ennen varsinaista maalaamista, ei nahka ime maalia kokonaan ja tulee kaunista jälkeä.

*

Piirakan ystäville

Kun ohueksi kaulitun piirakan kuoren pinnalle sivellään hiukan perunajauhoa ennen kuin laitetaan sose, ei kuori vuoda eikä soseeseen tarvitse laittaa paljon hyydyttävää lisäainetta.

*

Hyytelö

On paljon helpompaa kaataa hyytelö pois kokonaisena, jos irroitatte sen toisesta reunasta astiasta ja tiputatte väliin vähän vettä.

*

Perunakeitto

Jos laitatte pienen nokareen voita tai margariinia kattilaan, jossa keitätte perunoita, se ei kiehu ylitse.

*

Epämiellyttävän

kalan, etenkin sillin hajun saa helposti pois astioista ja käsistä. Astiat huuhdotaan ensin kylmällä vedellä ja pyyhitään sen jälkeen valkoisella kääre- tai sanomalehtipaperilla. Sitten tavallinen pesu, ja haju on pois.

DELORAINE AVE. -- VANHA KAUPUNGIN RAJA
2 kerroksinen tiilitalo — nykyaikainen — kauniita varjopuita — autovaja ja oma ajotie.
Soittakaa minulle koska tahansa kun haluatte nähdä
LAURI KANGAS
Lauri Kangas Real Estate Broker
KONTTORI 223-0335 — KOTIIN 225-1751
18. 23. 25.